Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto - - - $6.00
Za pol leta - - - - - $3.00
Za New York celo leto - $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3878 — Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879 — TELEFON: CHELSEA 3878

NO. 298. — ŠTEV. 298. — NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 20, 1929. — PETEK, 20. DECEMBRA 1929. — VOLUME XXXVII. — LETNIK XXXVII.

KRALJ BO OTVORIL MORNARIŠKO KONFERENCO

VELESILE SO PREPRIČANE DA ZAENKRAT NI MISLITI NA ODPRAVO SUBMARINOV

Objava o kraljevem sklepu je bila sprejeta v poslanski zbornici z velikim navdušenjem. — Anglija ima baje namen pokazati vsemu svetu, da se resno zavzema za zmanjšanje obroževanja. — Udeležba Nemčije še ni gotova.

LONDON, Anglija, 19. decembra. — Konferenco petih velesil bo dne 21. januarja otvoril sam angleški kralj Jurij ter imel otvorilni govor. Predsedoval bo tudi prvi svečani seji.

Ko je to pojasnil ministrski predsednik MacDonald v poslanski zbornici, so začeli poslanci navdušeno ploskati.

Ministrski predsednik sicer ni navedel vzrokov tega kraljevega sklepa, vendar pa prevladuje splošno mnenje, da hoče s tem Anglija vsemu svetu pokazati, kako resno se zavzema za zmanjšanje obroževanja na morju.

Kralj se za konferenco izredno zanima. Pred par tedni je bil MacDonald v Buckingham palači, kjer je s kraljem sestavljal otvorilni govor.

To bo prvi kraljev govor po več kot enem letu.

Novembra meseca lanskega leta je bil zbolel, nakar je prestolonaslednik vršil vse kraljeve funkcije.

Iz Berlina so dospela poročila, da bo morda tudi Nemčija povabljena na konferenco, kar so pa v tukajšnjih vladnih krogih zanikali. Če bi bila tudi Nemčija povabljena, bi morale biti povabljene vse države, ki razpolagajo z mornarico.

PARIZ, Francija, 19. decembra. Ko je poročal Jacques Louis Dumesnil v poslanski zbornici o mornariškem proračunu in drugih mornariških zadevah, je rekel, da ne more francoski parlament na noben način dovoliti, da bi se francoska delegacija na londonski mornariški konferenci zavzela za odpravo submarinov.

WASHINGTON, D. ., 19. decembra. — Mornariški odbor poslanske zbornice je danes priporočil deset milijonov dolarjev za izboljšanje mornariških postaj na ameriški vzhodni in zapadni obali, na Havajskem otočju in Panamski zoni.

ZAKLAD V LESENI NOGI

Na Dunaju je umrl poljski Žid, ki je imel skritih v svoji leseni nogi oseminosemdeset tisoč dolarjev.

DUNAJ, Avstrija, 19. decembra. Poljski Žid Noah Goldberg, kojega stric je newyorški rabi, je bil obvestil svoje sorodnike v Ameriki, da jim bo zapustil po smrti precejšnje premoženje.

Umrl je pred tremi leti, toda o denarju ni bilo ne duha ne sluha.

Sorodniki so verjeli njegovi obljubi ter so na vse načine skušali dognati, kje se nahaja denar.

Med pokojnikovo zapuščino je bila tudi umetna noga. Neki konzularni uradnik se je noge dotaknil ter prožil pero, nakar se je pojavila odprtina, v kateri je bilo oseminosemdeset bankovcev po tisoč dolarjev.

Tega denarja bodo deležni sorodniki pokojnika, ki se nahajajo v New Yorku.

FAŠISTI NOČEJO SLABIČEV

V teku enega tedna smejo iz fašistične stranke izstopiti vsi oni, katerim se zdi disciplina preostra.

RIM, Italija, 19. decembra. — Veliki svet fašistične stranke je objavil danes, da zamorejo tekom enega tedna izstopiti iz fašistične stranke vsi oni državljani, katerim se zdi fašistična disciplina prestroga.

Glede fašistične ustave se je vršilo glasovane, ki je izpadlo v njen prid.

Voditelji fašistov so izjavili, da zamorejo oni, ki bodo zapustili stranko, iz moralnih, telesnih ali osebnih razlogov, vstopiti v druge organizacije, ki so podrejene fašističnemu režimu.

Vsi pa morajo obdržati bojno razpoloženje ter se morajo v času potrebe in sile žrtvovati.

Naročite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

VELIK VIHAR NA ZAPADU

Vihar je zahteval deset človeških žrtev. — V Chicagu je padel toplomer na ničlo. — 200 pouličnih kar obtičalo v snegu.

CHICAGO, Ill., 19. decembra. — Po vsem Srednjem Zapadu je zavladal danes velik mraz. Uradniki vremenskega urada pravijo, da ni bilo že deset let takega viharja.

Veter piha z naglico 60 milj na uro.

Vihar je zahteval dosedaj najmanj deset človeških žrtev. Nekateri sa zmrznili, nekateri so se pa ponesrečili. Temperatura je padla danes vsepovsod. Mraz je dosegel svoj višek ob kanadski meji, kjer je podlo živo srebro v toplomeru pod ničlo.

V Chicagu so morali najeti sto posebnih pometačev in 150 snežnih plugov, da izčistijo tir. Navzlic temu je pa več kot dvesto pouličnih kar obtičalo v snegu. Promet močno trpi.

Danes zjutraj je pet tisoč mož spravljalo sneg s tračnic.

Ko je neka poulična kara skočila iz tira ter trčila ob steber nadulične železnice ,je bilo poškodovanih sedem potnikov in motorman.

V Willistonu, N. C., je kazal toplomed 34 stopinj pod ničlo.

V Devils Lake, N. C., je kazal toplomer nekoliko manj.

Po Missouri, Oklahomi, Texasu in Kansasu brije močna burja. Vsepovod je zapadel visok sneg.

Pripetilo se je tudi dosti avtomobilskih nesreč.

PREDSEDNIK PODPISAL DOGOVOR S FRANCIJO

WASHINGTON, D. C., 19. dec. — Predsednik Hoover je zaključil dolgo poglavje v mednarodnih odnošajih včeraj popoldne. ko je podpisal predlogo, katero je sprejel kongres, s katero je bil uravnan vojni dolg, katerega je napravila Francija v Združenih državah.

Vojni dolgovi Rusije in Armenije so sedaj še edini, katere je treba uravnati.

GOSTA MEGLA V LONDONU

LONDON, Anglija, 19. decembra. V severnem Londonu je bila včeraj popoldne in zvečer tako gosta megla, da se je izgubil pogrebniški sprevod. Megla je bila ena najhujših, kar se spominjajo ljudje v zadnjih dvajsetih letih. Pogrebni sprevod je bil na poti na predmestno pokopališče Edmonton, ko so se zgrešili avtomobili in krsta v veliki megli. Pozneje, ko se je megla nekoliko dvignila, so se vozovi zopet zbrali ter se odpeljali naprej na pokopališče. To je bila le ena številnih nezgod tekom dneva.

MELLON BO ODPOTAVAL NA KUBO

HAVANA, Kuba, 19. decembra. — Semkaj so dospela poročila, da bo ameriški zakladniški tajnik kmalu obiskal Kubo. Pripeljal se bo na svoji privatni jahti "Vagabond".

DUARTE LEMOS STOPIL V PORTUGALSKI KABINET

LIZBONA, Portugalska, 19. dec. Dr. Victor Hugo Duarte Lemos, artilerijski kapitan in profesor agronomije, je bil imenovan danes vzgojnim ministrom.

JERSEYSKI "HUDIČ" JE ZOPET NA DELU

Po dvajsetih letih se je baje zopet pojavila pošast, ki je nekoč terorizirala babjeverno prebivalstvo New Jerseya.

WOODBURY, HIGHTS, N. J., 19. decembra. — Takozvani "jerseyski hudič", ki je divjal po tej okolici pred dobrimi dvajsetimi leti, se je baje zopet pojavil. Medtem so mu zrasli novi parklji in je izgubil perotnice. Pokrit je z gosto dlako ter se skuša polastiti babjeyernega prebivalstva države New Jersey. Dosedaj ni napadel še nobenega človeka.

2500 državljanov tega mesta je noč in dan v velikem strahu.

"Hudiča" so baje videli na raznih krajih in prostorih. Nekateri pravijo, da ima velike oči, drugi pa vedo povedati, da ima male, zelenkaste oči.

Včasi pokaže dolge zobe, včasi je pa škrbast kot stara baba.

Farmarji poročajo, da jim je pošast usmrtila več prašičev v treh zaporednih nočeh.

Sled pošasti je vodila v gozd, kjer so dobili ostanke prašičev. Dva fanta, ki sta hodila po gozdu sta slišala ječanje in sta bila tako srečna, da sta videla "hudiča".

Izjavila sta, da ima pošast prašiču podoben rilec.

Najbolj korajžni prebivalci so preiskali okolico, pa niso našli ničesar.

NOV POSKUS V LAKEHURSTU

WASHINGTON, D. C., 19. dec. — V mornariški zračni postaji v Lakehurstu, N. J. bodo kmalu vprizorili poskuse, da spuste potnike z vodljivega zrakoplova na tla s pomočjo aeroplanov brez motorjev. Za preiskušnje bodo porabili zrakoplov "Los Angeles".

Poročnik Barnaby bo vodil eksperimente, ki bodo, če uspešni, kmalu dovedi do novih načinov pristanja potnikov z vodljivih zrakoplovov.

NEMŠKA DRŽAVA DALA VELIKO VSOTO ZA RUSKE BEGUNCE

BERLIN, Nemčija, 19. decembra. Nemški državni zbor je danes določil šest milijonov mark za odpomoč nemškim kmetom, ki se nameravajo izseliti iz Rusije. Nekako pet tisoč se jih že sedaj nahaja v Nemčiji, kjer so bili gostoljubno sprejeti.

POVRATEK MORNARIŠKIH VOJAKOV S HAITIJA

WASHINGTON, D. C., 19. dec. — Križarka "Wright" je dobila naročilo, naj dovede semkaj 19 častnikov, dva zdravnika in 339 mož, ki so bili poslani na Haiti, da zatro tamošnje nemire.

Križarka "Galveston" bo odvedla tri častnike in 130 mož v Nicaragvo.

HAMBURG IMA SOCIJALISTIČNEGA ŽUPANA

HAMBURG, Nemčija, 19. dec. — Hamburški senat je izvolil za župana socijalista.

To je prvi socijalistični župan v zgodovini mesta.

Za župana je bil izvoljen Rudolph Aross, ljudskošolski učitelj.

SUHAČI ZAHTEVAJO POJASNILA

Radovedni so, kaj je dognala komisija, kateri je predsednik Hoover poveril preiskavo glede uspešnosti prohibicije.

WASHINGTON, D. C., 19. dec. — Suhači niso ničkaj zadovoljni. Skoro sleherni dan jim je prekrižan kak račun. Zato so sklenili, obrniti se naravnost na predsednika Hooverja in zahtevati pojasnil.

Kot znano, je Hoover kmalu po svojem nastopu imenoval posebno komisijo ter ji naročil, naj natančno preišče razmere, ki jih je rodila prohibicija. Komisije načeluje G. W. Wickersham in je v nji edini mokrač. Zmeren mokrač, seveda.

Zdaj je vložil demokrat Harris iz Georgije v senatu resolucijo, v kateri poziva predsednika, naj prejkomogoče pojasni, kaj je dognala komisija.

Načelnik komisije George Wickersham je namreč pred par meseci pisal newyorškemu governerju Rooseveltu, da bo komisija najbrž priporočila modifikacijo prohibicijskih postav.

Izza onega časa pa ne morejo suhači več spati.

Suhači imajo v senatu še vedno večino, in bo resolucija najbrž sprejeta.

Od Hooverja hočejo izvedeti, koliko denarja bi bilo po njegovem potreba, da bi bila prohibicija uspešno izvedena.

Državni zakladničar priporoča v to svrho štirideset milijonov dolarjev, dočim se bo Harris zavzel za višjo vsoto.

PREDSEDNIK IN BOŽIČNE CERIMONIJE

WASHINGTON, D. C., 19. dec. — Predsednik Hoover in njegova žena bosta glavni osebi pri božični veselici, katere se bodo lahko udeležili tisoči po Združenih državah. Predsednik bo prižgal božično drevo na Sherman trgu in tisoči poslušalcev bodo lahko slišali po radio tozadevne cerimonije, ki se bodo završile v torek prihodnjega tedna. Skavti bodo slovesno pozdravili Mrs. Hoover, ki bo dejanski otvorila veselico v torek popoldne.

UMOR NA PARNIKU

Štirje rušilci torpedov angleškega sredozemskega brodovja so bili poslani na morje, da poiščejo angleški tovorni parnik "Baron Elcho", ki je pošiljal po radu zagonetne klice na pomoč, v katerih je bilo rečeno, da se je posadka uprla in da so vsi častniki s kapitanom vred v smrtni nevarnosti. Angleška admiraliteta je bila naprošena, naj takoj pošlje pomoč, kajti uporniki so hoteli radiotelegrafista omamiti s strupenimi plini ali pa umoriti. Rušilci torpedov so takoj odpluli v Sredozemsko morje, pa niso mogli najti parnika, na katerem je prišlo do upora.

Radiooperater je sporočil, da je zabarikadiran na parniku in da se ne bo mogel dolgo braniti, ker ga hočejo uporniki umoriti. Kmalu je pa prispela z Malte neoficijelna Reutejeva vest, v kateri je rečeno, da je radioperater sporočil, da ga je hotelo zastrupiti poveljstvo parnika, ker je zavohal, da je na parniku mnogo vtihotapljenega kokaina.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

CHANDLERJEVO POROČILO O AUBURNU

Uradnik, ki je preiskal razmere v Auburn jetnišnici, bo predložil new yorškemu governer j u nepristransko poročilo.

AUBURN, N. Y., 19. decembra. — Polkovnik George F. Chandler je natančno preiskal razmere v Auburn jetnišnici, kjer so se v zadnjih petih mesecih kaznenci že dvakrat uprli. Poročilo bo predložil governerju Rooseveltu.

Chandler ne navaja nikakih imen, pač pa pravi, da bi bilo mogoče razmere v jetnišnici izpremeniti s primeroma malo vsoto denarja in gotovo porcijo zdrave pameti.

Chandler priporoča naslednje:

— Kaznilnica se ne nahaja na pravem prostoru. Poslopje stoji skoro v središču trgovskega dela mesta ter je obdano od prodajaln in privatnih stanovanj.

Celice, v katerih prebivajo jetniki, so temne in v njih ni nobenih sanitarnih odredb. Noben človek ne more stanovati v njih.

Pri izbiri stražnikov bi se morali v prvi vrsti ozirati na njihove uspešnosti in izkušnje, ne pa na izpričevala, ki so jih dobili, ko so prestali skušnjo za civilno službo.

Kaznilnica ni pripravna za jetnike, ki so obsojeni na dolge zaporne kazni.

Število stražnikov bi bilo treba povečati.

Stražnikom bi bilo treba zvišati plače, da bi se javili za to službo pravi ljudje.

Stražnike bi bilo treba izuriti v atletiki, v rabi orožja in drugih metodah za samoobrambo.

NOVA POSTAVA V PALESTINI

JERUZALEM, Palestina, 19. dec. Nova postava, ki je bila sprejeta, določa, da bo vsakdo obsojen na eno leto ječe, kdor bi izgovoril kako besedo, ki bi žalila verske čute drugih ljudi.

NEZAPOSLENOST V NEMČIJI

V Nemčiji je letos dvajset odstotkov več nezaposlenih kot jih je bilo lani. — Pol milijona nezaposlenih ne dobiva nobene podpore.

BERLIN, Nemčija, 19. decembra. V štirih mestih so se završili spopadi med policijo in nezaposlenimi. Po vsej Nemčiji vlada splošen nemir.

V Nemčiji je nad 20 odstotkov več nezaposelnih kot jih je bilo lani ob tem času. Šeststotisoč nezaposlenih ne dobiva nikake vladne podpore.

Nihče ne more dobivati državne podpore več kot šest mesecev. Podpora znaša od $1.50 do $8.00 na teden, kljub rastočim življenskim stroškom.

Berlinske oblasti so danes uveljavile varnostne odredbe proti neredom, ki so se završili obenem s komunističnimi demonstracijami.

Demonstracij so se udeležili skoro vsi nezaposleni.

Delavsko ministrstvo pravi, da je to zakrivila nemška industrija, ki ne more zaposliti vsako leto kakih 400,000 mladeničev.

Ekonomska depresija pa je deloma posledica reparacij, ki istotako kruto tlačijo nemško prebivalstvo.

MEHIŠKA ŽELEZ. STAVKA BO DANES KONČANA

MEXICO CITY, Mehoka, 19. dec. Stavka mehiških železniških uslužbencev, ki je tekom preteklih štirinajst dni skoro popolnoma ohromila zvezo z pristaniščem Vera Cruz, bo danes končana, soglasno s poročili, ki so prišla iz vladnih virov.

Predsednik Portes Gil, ki se je lotil naloge, da skuša najti rešitev problema, bo danes zvečer obrazložil svoje nazore, in promet bo vsled tega zopet obnovljen v polni meri. Tekom stavke niso uslužbenci niti malo poškodovali železniške lastnine, vsled česar bo mogoče takoj obnoviti promet.

DENARNA NAKAZILA

ZA VAŠE RAVNANJE NAZNANJAMO, DA IZVRŠUJEMO NAKAZILA V DINARJIH IN LIRAH PO SLEDEČEM CENIKU:

v Jugoslavijo			v Italijo		
Din	500	$ 9.35	Lir	100	$ 5.75
"	1000	$18.50	"	200	$ 11.30
"	2500	$ 46.00	"	300	$ 16.80
"	5000	$ 91.00	"	500	$ 27.40
"	10,000	$181.00	"	1000	$ 54.25

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do $30 — 60c; za $50 — $1; za $100 — $2; za $200 — $4; za $300 — $6.

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma z našimi zvezami v starem kraju v stanu znižati pristojbino za taka izplačila od 3% na 2%

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodisi v dinarjih lirah ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nami sporazumete glede načina nakazila.

Izpačila po pošti so redno izvršena v dveh do treh tednih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO 75c.

SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street — New York, N. Y.
Telephone: Barclay 0380

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President — Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhatan, New York City, N. Y

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado	$6.00	Za New York za celo leto	$7.00
Za pol leta	$3.00	Za pol leta	$3.50
Za četrt leta	$1.50	Za inozemstvo za celo leto	$7.00
		Za pol leta	$3.50

Subscription Yearly $6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 2878

SENATOR HEFLIN

Izvrševalni svet demokratskega državnega komiteja iz Alabame je izključil iz demokratske stranke senatorja Toma Heflina, ki je znan kot velik zagovornik prohibicije, velik prijatelj Kukluksklancev ter prijatelj vsega, kar je nazadnjaškega v tej deželi.

Izključen je bil zato, ker se je pri zadnjih volitvah izneveril demokratski stranki ter se navduševal za Hooverja, ki je imel prohibicijo v svojem programu.

S tem pa seveda še ni rečeno, da je prišel ta vrli bojevnik v pozabljenje, dasi bi bilo to iz srca želeti.

Heflin je namreč objavil, da se bo neodvisno od stranke potezal za zopetno nominacijo v senatu.

Heflinov slučaj ni edin v zgodovini ameriške politike.

Že pogosto se je primerilo, da so demokratje nasprotovali kandidatom svoje stranke.

Leta 1924 je naprimer senator Wheeler iz Montane nastopil proti svoji stranki ter kandidiral na neodvisnem tiketu kot podpredsednik. Stranki progresivcev je tedaj načeloval La Follette.

Neoziraje se na to, ga je pa demokratska stranka države Montane zopet nominirala in je bil ponovno izvoljen za senatorja.

Razlika je bila le ta, da se je Wheeler svoječasno iz principijelnih vzrokov odtujil svoji stranki, dočim je Heflin nasprotoval predsedniškemu kandidatu svoje stranke iz verskih razlogov ter izražal, kadarkoli se mu je nudila prilika, svojo mržnjo proti inozemcem in zamorcem.

Če bo nastopil Heflin kot samostojni kandidat in če bo hotel zmagati, bo moralo glasovati zanj veliko republikancev v Alabami.

Svojo kampanjo bo vodil po starem uzorcu.

Apeliral bo na plamensko mržnjo in na najnižje instinkte volilcev ter bo sejal verski razdor v državi.

Če bo uspešen v tem svojem delu, bo pokazala bodočnost.

Vse pa kaže, da ne preti nobene nevarnosti, da bi bil Heflin ponovno izvoljen. Ko je kandidiral za zvezni senat, je bil izvoljen z 15.000 glasovi večine.

Tedaj je bil pa kandidat združene stranke. To se pravi, da so zanj glasovali vsi demokrati, ker niso imeli druge izbire.

To razmerje se bo pa predrugačilo, kajti proti Heflinu je njegova lastna stranka. Da bi se republikanci zavzeli zanj, je jako dvomljivo.

Najbrž je Heflinu odklenkalo, da bi bil še kdaj v senatu.

Volilci mu lako postavijo najlepši spomenik v obliki popolnega poraza.

BOLGARSKO-ROMUNSKI ODNOŠAJI.

Vsi bolgarski listi priobčujejo članke z obširnimi komentarji o najnovejšem sklepu romunske vlade glede likvidacije v Romuniji sekvestrirane bolgarske lastnine.

Listi ugotavljajo, da je bil ta sklep storjen v trenutku, ko se v Parizu vodijo pogajanja o ureditvi vseh vprašanj materijalne prirode, ki so nastala po vojni in obžalujejo to gesto romunske vlade, ki bo otežkočila že itak teško vprašanje reparacij. "Demokratičevski Zgovor" naglaša, da stališče romunske vlade ni utemeljeno. Protestirati je treba predvsem proti temu, da se taki sklepi izdajajo v času, ko se skuša na pobudo velikih sil v Parizu urediti ves kompleks vprašanj materijalne prirode, ki so v zvezi z mirovno pogodbo. Zato je ta besta romunske vlade izzvala v Bolgariji hudo ogorčenje. Vendar pa izraža list nado, da bo Romunija, ki je prešinjena miroljubnosti počakala na rezultate pogajanj z velesilami. Če pa tega ne bo storila, mora seči bolgarska vlada po sredstvih, ki ji stoje na razpolago na podlagi mirovne pogodbe.

Vsem naročnikom, čitateljem in prijateljem želim vesele božične praznike in srečno Novo leto!

FRANK SAKSER

Dr. IV. LAH:

Kako so računali avstr. generali.

Snov je vzeta iz knjige dr. Milade Paulove "Diplomatska igra za Jugoslovane v svetovni vojni". Ta marljiva Čehinja je v zadnjih letih prebrskala vse različne vojaške in druge bivše avstrijske arhive in iz njih izvlekla mnogo zanimivega za nas, tako da je napisala doslej najpopolnejše delo o našem ujedinjenju.

Tako je našla tudi zapisnik, t. zv sarajevskih razgovorov, ki so se vršili sredi maja leta 1918, torej v času, ko so avstrijski Slovani od vseh strani hiteli v Prago, kjer so se vršile one lepe gledališke slavnosti, pri katerih ni bilo nikakega dvoma več, da dobimo svoje narodne države. To je bilo torej po slavnostni prisegi z dne 11. aprila v Pragi, ko že davno ni bilo več govora o "okvirju monarhije", katerega so jugoslovanski zastopniki zavrgli že na spominski seji v Zagrebu dne 3. marca 1918. Ravno to pa dela razpravljajoče gg. generale še bolj zanimive, kajti iz njih razgovorov vidimo, kako so se trudili, da bi razrešili naše jugoslovansko vprašanje, ki je bilo že — rešeno.

In v tem je tudi nekaj zabavnega, kajti kakor vidimo, gg. generali so vzeli svojo nalogo zelo resno in so se na moč potrudili, da bi jo vsestransko prav razrešili. Toda jugoslovansko vprašanje je delalo preglavice še drugačnim možem nego so bili gg. avstrijski generali, zato ni čudno, da ga niso razrešili. Kajti to je eno onih vprašanj, ki je na videz zelo lahko, ali pa zelo težko, kakor se vzame. Za nas je bila na pr. takrat (l. 1918) zelo lahko, za generale po težko; sedaj se nekaterim zdi za nas težko, drugim pa zelo lahko. Zato je v teh razgovorih tudi nekaj poučnega za nas, ker vidimo, kako je bilo i kako bi bilo, ko bi se ne bilo rešilo jugoslovansko vprašanje tako, kakor so ga rešili oni, ki se jim je zdelo lahko. In zdaj poslušajmo gg. generale:

Posvetovanja vojnih generalnih governerjev iz Srbije in Črne gore, poveljujočega generala Bosne, Hercegovine in Dalmacije ter deželnega šefa v Bosni in Hercegovini v dneh 13. in 14. maja v Sarajevu.

Posvetovanje dne 13. maja 1918. Prisotni: gen. polkovnik pl. Rhemen, vojni governer v Srbiji; gen. polkovnik pl. Sarkotič, poveljuječi general v Bosni, Hercegovini in Dalmaciji, deželni šef Bosne in Hercegovine; gen. major grof Clam-Martinic, vojni governer v Črni gori; polkovnik gen. štaba Appollonio, podpokovnik gen. štaba Sekulić, major gen. štaba Suchay a Wiederin.

Po kratkem nagovoru gen. polkovnika Sarkotiča na prisotne je bilo sklenjeno, da naj prvi dobi besedo gen. major Clam-Martinic.

Clam-Martinic izjavlja v prvi vrsti svoje veliko zadovoljnost nad tem, da so se po različnih težavah mogli sestati ti trije možje, ki jim je poverjena uprava Srbije, Bosne in Hercegovine ter Črne gore, da se posvetujejo o smernicah, po katerih naj bi se postopalo v teh pokrajinah, da bi se dosegla čim večja enotnost teh smernic. Teh smernic pa ni mogoče ločiti od splošnih političnih načel in ukrepov, ki imajo priti v veljavo v južnih delelah. Svoj čas niso bila izdana nobena posebna navodila za upravo teh dežel, predlagal sem večkrat, naj bi se sklicala seja vodilnih činiteljev. Razne ovire so se stavile temu na poti, dokler ni prišlo do današnje seje.

Jugoslovansko vprašanje, ki mora naravno priti tukaj v pretres, je morebiti najvažnejše vprašanje države. Ako bo ugodno rešeno, bo to pomenilo za državo velik prirastek moči, v nasprotnem primeru pa morda propad države.

Najprej moram poudariti, da so mi popolnoma jasna velika nasprotstva med Hrvati in Srbi, toda štiri leta trajajoča vojna je izpremenila toliko, da so postali temelji popolnoma drugačni, nego so bili pred vojno.

Splošna želja Jugoslovanov je postalo ujedinjenje za vsako ceno in to se bo zgodilo prej ali slej. Ti narodi se bodo združili ali tako, da se oni, ki so izven (avstrijske) države, na kak način priklopijo k nji, ali pa tako, da izgubimo svoje jugoslovanske dežele.

Kaj naj se torej zgodi z obema pokrajinama?

Srbohrvati se nekoč združijo, mislim torej, da je najboljše, da se jim to omogoči že zdaj, kar se mene tiče, smatram, da je mogoče, da bi se vsi Srbi in Hrvati združili in se s tem zagotovilo državi precejšen prirastek moči.

To se da izvesti na dva načina. Prva radikalna rešitev obstoji v tem, da bi se združilo vse velikohrvatsko ozemlje (Hrvatska, Slavonija, Bosna in Hercegovina, Dalmacija, Srbija in Črna gora) in se pripojilo v subdualistični obliki k Ogrski, kar bi bilo mogoče z ozirom na nujno potrebno ravnotežje sil med obema polovicama v državi (avstrijsko in ogrsko) samo tedaj, če se uresniči avstrijsko-poljski program (t. j. če postane Poljska del Avstrije). Velike ovire, ki jih delajo proti tej rešitvi Madžari, so mi dovolj znane. Ne glede na to, bi ta radikalna rešitev res podpirala one smeri, ki zahtevajo preureditev države v "zvezno državo", čemur bi se morali, kakor jaz mislim, protiviti, kajti (avstrijska) država se kot "zvezna država" ne bi dala dobro držati.

Katera druga rešitev je še mogoča?

Ali bi ne bilo najbolj pravilno, da si obdržimo Srbijo in Črno goro in ju skupno z Damacijo, Bosno in Hercegovino priklopimo k državi kot "državno pokrajino?"

S tem bi se vsaj deloma ugodilo jugoslovanskim željam, pridobili bi na času, da dozori proces, ki se zdi sedaj še radikalen. Dalmacija bi dobila ozadje in za državo bi bil to velik dobiček, če bi dobila bogato Srbijo. Tudi če se pozneje kdaj ustvari resnično ujedinjenje, moramo mi tu določiti pot, ki jo moramo nastopiti do tiste dobe, k čemer se še vrnem.

Dežele, ki v njih prebivajo Slovenci, morajo v vsakem primeru ostati pri Avstriji in se ne smejo spojiti s srbohrvatskim ozemljem.

Rehmen izjavlja, da soglša s temi nazori in da si ne more misliti druge rešitve že z ozirom na težke žrtve, ki so bile (v ta namen) prinešene. Dežele, ki so bile priborjene, se morajo obdržati.

Tudi na Bolgarijo se je treba ozirati pri reševanju tega vprašanja. Bolgarija je nenasitna. Kolikor morem presoditi iz raznih malih pojavov, gredo Bolgari v svojih zahtevah vedno višje. Že sedaj gredo dovolj daleč. Bolgari delajo v zasedenih pokrajinah nabore vseh moških od 18. do 42. leta in napravljajo iz njih dve skupini — delavce in vojake; s Turki in Srbi slabo postopajo; z onimi, ki izjavijo, da se bodo pobolgarili, postopajo malo boljše. Poleg tega preganjajo brezobzirno vsakega, ki je proti njim.

Ni brez pomena konstatirati, da so Avstrijci priljubljeni, Madžari pa ne.

Pridružujem se torej k predlogu ekscelence grofa Clam-Martinica in proglašam njegove nazore za svoje.

Sarkotič: Najboljše pri vsem tem bi bilo, ko bi bili v takem položaju, ki bi nam omogočal iz vojaških uspehov izvajati politične. Žal naš položaj ni takšen. Na jugu moramo računati s tremi elementi: s Slovenci, Hrvati in Srbi.

Hrvatska je zgodovinsko najstarejši del države. Mislim, da mi ni treba šele navajati mej stare Hrvatske. Središče prvotne Hrvatske je bil prostor med Zagrebom, Vrbasom, Neretvo in Adrijo; to je bilo jedro, ki se je potem razširilo dalje na sever in vzhod.

Toda prvav tako kakor Hrvati imajo tudi Srbi svojo posebno zgodovino in staro tradicijo, ki dela iz njih, kar se notranjega življenja tiče — istotako v Srbiji, kakor v Bosni — popolnoma drug narod kakor je hrvatski.

Oba ta dva naroda stojita še danes na temelju svoje zgodovine in ne morem si misliti nobenega pravega Srba, ki bi se odrekel zgodovinskega cilja, ki ga ima srbstvo, prav tako kakor bi se noben Hrvat nikoli ne mogel odreči Velike Hrvatske.

Politično gibanje, ki vre sedaj na jugu, je gibanje, ki je bilo prinešene v te pokrajine od zunaj. Zanimivo je, da so voditelji tega gibanja Slovenci, torej ljudje, ki Hrvate Bosance in Srbe najmanj poznajo.

Kdo je iz njih naredil voditelje? Prvotna Koroščeva deklaracija se glasi drugače nego ta, ki je bila pozneje proglašena. Prva ima še znak dinastičnega gibanja, vztraja trdno na okvirju mornahije in na habsburškem žezlu, dočim zadnja deklaracija nima več teh znakov in govori že samo o pravici samoodločbe narodov in o združenju vseh Jugoslovanov.

Kako je moglo priti do te spremembe prvotnega stališča?

Ne najdem nobenega drugega pojasnila, da bi si to razložil, kakor to, da je bilo tem ljudem od neke strani — bodisi od zunaj ali od znotraj — vcepljeno v glavo, da so dovolj močni, da bodo mogli izpremeniti sedanjo stavbo monarhije v svojem smislu.

Rešitev ,ki jo predlaga Jugoslovanski klub, pomeni, da bi bili ne samo Madžari, ampak tudi Nemci odrezani od morja in tega ti dve politično in številno največji skupini nikoli ne dovolita. Če bi bilo še tko mikavno ustanoviti jugoslovansko državo, v kateri bi bili združeni vsi, ki govore v istem jeziku, se protivi temu stališče Nemcev in Madžarov.

Imamo dve državi, ki ne dopustita, da bi se z njima barantalo, zato se mora jugoslovansko vprašanje rešiti v okvirju teh dveh držav.

V Avstriji naj bi se Kranjska, Istra in deli, ki bi se dali še k njima pripojiti, združile v Slovenijo, seveda tako, da gi ostale kronske nemške dežele nedotaknjene.

Kar se tiče Ogrske, mora biti Dalmacija — kakor to jamči zakon in prisega pri kronanju — brezpogojno pripojena k Hrvatski in Slavoniji in s tem k deželam ogrske krone.

Glede uprave Bosne in Hercegovine se da stvar urediti na dva načina: ali se ti dve pokrajini priklopita k Hrvatski ali pa kot "corpus separatum" (posebno ozemlje) k Ogrski. Za prvo rešitev se naravno vsi Hrvati, tudi v Bosni, za drugo se zavzema večina muslimanov.

Ko sklepam svoja izvajanja, bi hotel deči, da imamo v zgodovini morda zadnjo priložnost, da uredimo in rešimo svoje razmerje do Jugoslovanov po svoji volji in da se morebiti ne ponudi nikoli več tako ugodna prilika kakor sedaj.

Ali se dajo izpremeniti nazori — in to nazori, ki so danes še veljavni — ne vem. Toliko pa je gotovo da se moramo odločiti za velike, z državnega stališča za predrzne razrešitve, in, kar se mene tiče, bi rajši videl, da bi stegnili roko po pridobitvah tako daleč, kolikor je mogoče, in branili, kar smo pridobili, kakor pa da bi se odločili za popustljivost in bi bili morda zopet napadeni.

Iz Slovenije.

Predrzno sleparstvo

si je izmislil cigan Lovaković. Zaspal je na Gosposvetski cesti, kjer ga je našel in zbudil okrog dveh zjutraj policijski stražnik. Cigan je nekaj godrnjal in se potem izgubil. Pol ure pozneje pa je prišel na kolodvor, kjer je zatrjeval višjemu stražniku, da mu je oni stražnik, ki ga je zbudil na cesti, vzel 1000 Din. Na stražnici so ga izpraševali vsemogoče, cigan pa je trdovratno zatrjeval: "Vzel mi je denar in basta!" Ko so dobili o podjetnem ciganu malo več informacij, so ugotovili, da je vse izmišljeno. Cigana so namreč komaj 24 ur poprej izpustili iz policijskega zapora in je imel tedaj pri sebi samo 120 Din. Romal je zopet v zapor, glede tisočaka, pa je začel potem trditi, da ga je morda tudi izgubil, samo tega noče razodeti, kako si ga je pridobil v 24 urah.

Rop.

V sodne zapore so orožniki privedli 35-letnega brezposelnega delavca Ivana Gašperuta, doma iz okolice Št. Janža, ki je osumljen, da je dne 29. novembra okrog poldneva napadel na cesti iz Ojstrega proti Preprotnemu nad Hrastnikom 26-letno Heleno B. Ker se je imenovana branila in klicala na pomoč, je napadalec popustil, a ji je iztrgal zavitek z raznimi predmeti in denarnico z nekaj gotovine, vse skupaj v vrednosti 900 Din. Gašperut dejanje taji, ne more pa dokazati ,kje se je nahajal v kritičnem času.

Um se ji je omračil.

Zaradi razžaljenja kralja se je nahaja v preiskovalnem zaporu Ivana Volajeva, kmetica iz Turkega lesa. Ko ji je sodnik razložil, da se bo zagovarjala pred državnim sedišcem v Beogradu in so jo odvedli nazaj v zapor, je pričela naenkrat besneti, trgati iz sebe obleko ter se metati po tleh.

Poklicani sodni zdravnik je povedal, da se je nesrečnici omračil um.

ZAHVALA.

Ob priliki mojega koncerta dne 15. t. m., mi je pevsko društvo "Slovan" izkazalo toliko vsestranske naklonjenosti, da si štejem v prijetno dolžnost, se omenjenemu društvu, najtopleje zahvaliti.

Prav iskrena hvala vsem gg. pevcem, kot tudi orkestru društva "Jadran", za požrtvovalno sodelovanje pri koncertu, ki so mi na ta način pripomogli do lepšega uspeha.

Zora Ropas.

Ridgewood, N. Y., 19. decebra.

†

V spomin III. obletnice

smrti mojih nikdar pozabljenih Sina, Hčerke in Soproga.

Sin Frank Prek

umrl dne 6. dec. leta 1926. Bil je uslužben pri Utica Gas and Electric Co. Zjutraj je šel še zdrav in vesel na delo, malo po eni uri popoldne ga je pa zadel električni tok 44,000 volt, nakar ga je vrglo na tla iz 60 čevljev visokega stolpa. Par ur pozneje je umrl v bolnišnici. Star je bil 23 let. Rojen na Vrhniki 16. sept. 1903. V Ameriko je prišel z menoj pred 16 leti.

SINU

Tretje minulo je leto
Ko na delo še zdrav si odšel
Pri delu v nesreči življenje Ti vzeto
Dasi komaj 23 let si štel.

*

Res da kratko je življenje
Na tem svetu naših dni
Tem bridkejša je ločitev
Ker brez poslovitve umrl si.

Hčerka Mary Prek

umrla pet dni pozneje, 11. dec. 1926. Stara je bila 9 let. Bila je slabega zdravja in je bolehala že dalje časa za srčno napako. Rojena je bila v St. Johnsville, N. Y., 27. julija 1917.

HČERKI

Solze se niso mi osušile
Minulo ni še teden dni
Solze so znova me zalile
Srce za hčerko mi krvavi.

Soprog John Prek

umrl devet dni pozneje, 20. dec. 1926. star 59 let. Bolan je bil že dva meseca. Oktobra mesca si je pri padcu pretresel glavo, na kar je bil par dni pozneje operiran na možganih. Zdrav ni bil več, k hitrejši smrti mu je pa veliko pripomogla izguba obeh in edinih otrok. Rojen je bil na Vrhniki leta 1869., v Ameriko je prišel pred 25 leti.

SOPROGU

Usmiljenja smrt ni poznala
Za žrtev še mojega moža si zbrala
Sina, hčerko za njimi še moža
Ali še kaj hujšega zame usoda ima.

Še vedno žalujoča soproga in mati

Agnes Prek

Waukegan, Ill., dne 20. decembra 1929.

Peter Zgaga

Suhači zahtevajo od Hooverja pojasnila, kako je kaj s prohibicijo v deželi.

Pojasnilo lahko dobe dosti bližje in jim ni potreba hoditi v Belo nišo.

Na vsaki ulici, v vsakem bloku, v vsaki privatni hiši, v vsaki bolnišnici, umobolnici in kaznilnici lahko dobe zaželjeno pojasnilo.

Dobro naj pogledajo, pa se jim bodo zaježili lasje.

*

Naše življenje je kratko, toda dolgočasje ga precej podaljša.

*

Newyorškemu županu je bila zvišana plača od petindvajset na štirideset tisoč dolarjev na leto.

Noben župan na svetu nima toliko počitnic kot jih ima newyorški župan.

Za počitnice je pa treba denarja.

*

Angleški kralj ni hotel sprejeti v avdijenci sovjetskega poslanika.

Rusom je to zadnja briga.

Poglavitno jim je, da ga je Anglija sprejela.

*

— Pred poroko sem zelo rad poslušal njen glas.

— Kaj ga zdaj ne poslušaš rad?

— Zdaj ga moram poslušati.

*

— Priča, bili ste navzoči pri pretepu. Zakaj niste priskočili tožitelju na pomoč?

— Kako pa sem mogel vedeti, kdo bo tožitelj in kdo toženec?

*

— Že zopet račun od šivilje? Misliti bi morala tudi na slabe čase, draga ženica.

— Saj sem mislila in zato sem naročila še dežni plašč.

*

Med polacnim predavanjem o astronomiji pojasni profesor, da se imenuje Veliki Medved, oddaljen toliko in toliko tisoč svetlobnih let od zemlje, latinsko "ursa", da je torej pravzaprav Medvedka.

Presenečeni poslušalec se nagne k sosedu, rekoč:

— Nevrjetno, da more kaj takega ugotoviti na tako veliko razdaljo!

*

Sodnik na smrt obsojenemu:

— Kaj bi hoteli jesti pred usmrtitvijo?

— Gobe v omaki, gospod sodnik. Vse življenje jih nisem jedel iz strahu, da se zastrupim.

*

— Kakšne načrte imate za poznejše življenje, ko zapustite kaznilnico? — vpraša duhovnik kaznenca.

— Doma imam še načrt vile in dveh bank.

*

— Kdo je pravi prijatelj?

— Pravi prijatelj je tisti, ki te zelo dobro pozna, pa te ima kljub temu rad.

*

Umrl je mož, ki je bil v življenju zelo reko energičen in ki je vedno ubogal svojo ženo. Po smrti so našli njegovo oporoko, ki se je pričenjala z besedami: Moja prva volja.

*

Dama s psičkom pravi mesarju.

— Zdrobite mi prosim te kosti na majhne koščke.

Mesar pomočniku: — Zdrobi dami kosti.

*

Na Kitajskem vidi mož ženo redko pred poroko, v Ameriki pa po poroki.

*

— V življenju moškega sta samo dve dobi, ko ne more razumeti ženske.

— In sicer?

— Doba pred poroko in po poroki.

*

— Moj prijatelj ima res srečo. Lazil je za hčerko, poročil se je pa z materjo.

— In to naj bo po tvojem mnenju sreča?

— Seveda, če bi vzel hčerko, bi imel na vratu obe, zdaj bo pa imel samo eno.

*

Francozi pravijo, da jim niti v glavo ne pade, da bi odpravili submarine.

S tem sklepom se bodo podali na londonsko konferenco, koje namen je zmanjšati oboroževanje na morju.

To je približno tako, kot če bi rekel grešnik:

— V cerkev bom šel, zakaj ne, toda molil pa ne bom.

Janez M.

O, ko bi duš ne imeli.

Slika božičnega večera onkraj meje.

Po deževnih dneh, po viharni noči je zapadel v gorah sneg. Zrak je postal mrzel, nebo jasno ko ribje oko. Solnce je sijalo skozi rahle tančice dvigajočih se mogel in zlatilo pobočja in polja. Vsa pobočja in polja tolminskih gora, vipavske doline, Krasa, goriške okolice in Brd. Meglice so izginile, sijalo je čisto solnce, najčistejši ljubezni podobno, in ogrevalo zemljo, hiše, ljudi.... Ali je ogreval tudi njihova srca?

V eni izmed kmetskih hiš — morda je bilo to na Krasu ali tolminskih hribih, morda je bilo po vseh hišah od Triglava do morja tako — so stavili otroci jaselce. Hlevček, Marijo in Jezuščka, svetega Jožefa, svete Tri kralje iz Jutrovega, pastirce in ovčice. Tudi na kravico in na volička niso pozabili. Nad hlevček so pritrdili angelčke, ki so držali napis:

"Mir ljudem na zemlji...."

Otroci tega niso razumeli, svoje veselje so kljub temu imeli. Le eden izmed njih, ki se je v šoli laško slabo učil, je klečal za mizo, se opiral s komolci in gledal v čitanko. Med potegovanjem v nos je z muko zlogoval: "L'Italia e il giardino del mondo...." Zdaj zdaj se je ozrl na jaselce in se nasmehnil, kot so se v sreči nasmihali drugi. Zresnil se je znova, se spomnil na učitelja, pogledal očeta in zlogoval dalje....

Oč je kadil pipo in gledal v zlogujočega dečka. Nekaj mu je oralo čelo, nevolja je bila v njem. Zakričal bi bil nad paglavcem, a se je z muko zadrževal. On je hodil tri leta v šolo, da je nato desetkrat pisal svojemu dekletu, sedanji ženi ,to je bilo vse. No, brati je znal, to je res. Danes mu še to nič več ne služi. Ta paglavec pa še dekletu pisati ne bo znal, bral bo pa prav tako malo....

"Odpri mi okence...."

Starejša hči je sedela v mrak in čitala iz knjige Gospodinja je ropotala v kuhinji, babica je čepela v zapečku in se grela. Od zunaj, iz večera, ki je ležal nad zemljo, je prišla pesem. Ni bila glasna; pritajena, vroča je šla mimo oken.

Mahoma se je družina zganila in posluhnila. Nekaj strahu pred nesrečo podobnega ji je šlo preko obraza. Pesem je nenadoma utihnila in se v kratkem jeku izgubila v tihoto.

":Da se upa," je spregovoril gospodar in pogledal po ostalih. "Pa pred našo hišo. Kaj lahko bi se zgodilo...."

Bilo ga je sram besed, ki mu jih je strah narekoval. Hči, katero je pesem prijetno vznemirila, se je oglasila: "Saj ga nihče ni slišal...."

"Koncesije nimam, da bi jo lahko radi tega izgubil. Pa kljub temu.... brez petje bomo že živeli."

Deček je zlogoval: "L'Italia e bellia e gloriosa...."

Babica v zapečku se je oglasila: "Tone, kaj je pisal Jože? Povej, kaj je pisal Jože iz Brazilije! Zakaj ne poveš, a? Moj sin je, a ničesar ne izvem...."

Gospodar je dvignil glavo: "Mati, ne bodite sitna! aj nič ni pisal."

"Kaj bi bila sitna! Danes je prišlo pismo.... Julka ga je sprejela. Zakaj mi skrivate?"

Gospodar se je ozrl po hčerki; ta je zaprla knjigo in je vzkliknila: "O, čisto sem pozabila!" — Vzela je pismo s police in ga dala očetu.

Ta je meril dolgo časa naslov, tujo, modrikasto poštno znamko, poštni pečat.... Slednjič je pismo pretrgal. Mladi abecedar je za trenutek nehal zlogovati in strmel v očeta, ki je bral pismo polglasno godrnjaje, ustnice so se mu premikale. Prebral je pismo, med tem je prišla večerja na mizo. Bral je še enkrat, žena ga je vprašala:

"Kaj piše?"

"Tako," je spregovoril mož, "da ne dela več v tovarni, kjer je Tomaževega Filipa jermen grabil in ga ubil...."

"Jezus, Marija!"

"....ampak je šel na polje delat. To delo je zdravo in ga je tudi bolj navajen. Prišel pa je tak vihar, ki je mnogo ljudi ubil, hiše posul, skoraj bi bilo tudi njega pokopalo...."

"Moj," je zajavkala babica. "Zakaj pa je šel v Brazilijo? Saj bi bil tu dobil dela."

"Kje?" je vprašal gospodar trdo. "Saj drug drugega izrivamo. Med lačnimi psi ne dobiš kosti!— In pravi, da nas pozdravlja, nam vošči vesele praznike.... Saj o viharjih smo lahko v časopisih brali, pravi...."

"Pa nisi nič bral," je dejala žena.

"Kje pa imaš časopis, da boš brala? Saj so vse ustavili.... Iz starih časopisov se novice ne izvedo. Sicer pa — bomo tudi brez časopisov živeli...."

Jaslice so bile narejene, deček je zlogoval: "Da noi si trova di tutto, pane, vino.... Qu isi vive bene...." (Pri nas je vsega dosti, kruha vina.... Tu se živi dobro.....)

Polglasne besere so spremljevala večerjo. Nato je prišel trenutek večerne molitve, družina je molila s sklenjenimi rokami, da bi jih obvaroval Bog kuge, vojske in lakote, molili so za duše, ki so vzele konec po vodah in prepadih in nihče zanje ne ve, in za vse tiste žive ljudi, ki preganjanje trpijo.

Po molitvi so se otroci znova zagledali v jaselce. Abecedar je vzel čitanko, potegnil dvakrat v nos in položil prstek na črto.... Hči je brala iz knjige. Prišel je trenutek, katerega je vsako leto družina sedla, brala in poslušala. Tisti svečani trenutek, ko toplota objame telo in duše in uho pričakuje zvonenja božičnih zvonov, bakelj in polnočnice. Gospodinja je prekrižala roke in skoraj zadremala. Ko je pogledala, je dejala možu:

"Ali nič ne boš bral?"

"Saj nimam kaj...." In se je ozrl po hčeri, "kje imaš knjigo, ki si jo zadnjič brala in si dejala, da je lepa?"

"Tisto so vzeli? In naš abecednik tudi?"

"Tudi. Le Koledar so vrnili."

Gospodar je stisnil pest in jo položil na mizo: "Tudi brez knjig bomo živeli. Pre...." In se je ozrl, da bi ugledal v šipi obraz in ušesa nesreče, ki so prisluškovala krog vseh oglov.

"Brez vsega bomo živeli?" se je oglasila babica iz zmedenega sanjam podobnega razmišljanja. — "Brez vsega bomo živeli? Tudi brez besede bomo živeli? Tudi brez molitev bomo živeli? Kaj govoriš, Tone! Brez vsega se ne da živeti! Če bašeš telo, daj tudi duši! Daj tudi duši!...."

"Brez vsega bomo živeli," se je gospoadr pomračil. "Tudi brez...." Božični zvonovi so zapeli in ubili njegovo besedo. Mogočni, brneči glasovi so prodirali skozi noč in temo, mraz in tihoto, ovijali srca, ovijali duše, plakali, se smejali, trkali na človeška čuvstva, obujali spomine, upanja, vse, vse.... Človeku bi se zdelo, da pojo zvonovi v mednarodnem jeziku, vendar to ni res. Vsi zvonovi od Triglava do morja so peli v materinskem jeziku tiste zemlje, razodevali vse kar je bilo skritega, jokali so z žalostnimi, tolažili obupane, dajali vere in poguma in se smejali z novorojenim smehom vseh ljudi. Teh glasov ni bilo mogoče zapleniti, ne zabraniti njihovega blagodejnega vpliva na srca preplašenih....

"Mir ljudem na zemlji...."

Iz silnega čuvstva, ki je dvigalo prsi, iz strahotne stiske, ki je v spoznanju objela dušo, je gospodar stisnil zobe, nato je vzkliknil: — "O, ko bi duš ne imeli!"

Deček se je znova zdramil v branje. "Noi siamo felici di vivere in Italia...." (Srečno smo, da živimo v Italiji.)

Zvonovi so peli, peli, peli,.... Duše so trepetale, se polnile in prekipevale.... Duš, radi katerih so največ trpeli, jim nihče ni mogel vzeti....

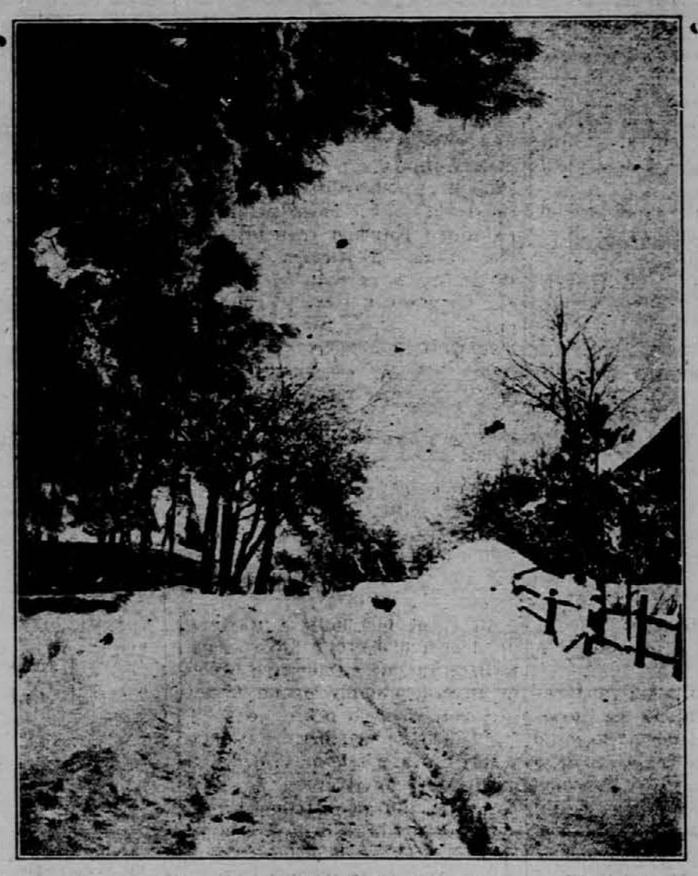

Božični Mir.

Sveti večer.

Tema kot v grobu, v oknih zima,
v sobi pri peči toplo.
Z ognjišča se sveti, starki se kima
dekleta mehki lan predejo.

Vrti se, vrti kolovrat moj!
Glej, saj advent minul bo takoj,
blizu, prav blizu je sveti večer!

Lepo je dekletu presti, lepo,
za žalostnih zimskih noči,
v srcu prepričana trdno,
da delo zastonj njeno ni.

Fant prišel po pridno bo ženo,
porekel: Dekle, pojd z menoj!
Za ženo mi boš poročeno,
jaz pa bom zvesti mož tvoj.

Jaz mož tvoj, ti moja žena,
podaj mi roko, dekle zalo! —
Dekle je prej predla predena,
zdaj šije srajce za balo.

Vrti se, vrti kolovrat moj!
Oj, saj advent preide takoj,
in pred vratmi je sveti večer!"

*

Oj, ti sveti večer,
praznika tajna sila:
Kaj prinašaš dobrega?
Kakšna so tvoja darila?

— Gospodarju poprtnjak,
ostanke pa živini,
petelinu česna strok,
graha kuretini,
drevju sadnemu kosti
ribje od večerje,
belouško pa na zid,
kdor se posti in verje. —

Mene pa, mlado deklico,
srce še neoddano,
v mislih vse kaj drugega
mika neprestano.

Ah, pod gozdom temnim tam
pri grajskih pristavah
vrbe so starikave,
sneg na sivih glavah.

Ena vrba grbasta
v globel se tajno boči,
kjer se modro jezero
pod ledovi toči.

Tu dekletu v polnoči,
v lunini svečavi
ženinu se usojeni
v globini vod pojavi.

Oj, polnoč me ne straši,
videnja kaj mor'jo?
Pojdem tja s sekirico
in presekam skorjo,
ter pogledam jezeru
globokemu v vodo se,
pogledam fantu svojemu
srepo oko v oko se!

*

Marica, Hanica, o imena mila!
Deklici kot spomladni rožici.
Katera obeh je lepša bila
nobenemu ločiti mogoče ni.

Če prva le k fantu spregovori —
v ogenj bi šel na migljaj,
če se pa druga ta nasmeji —
bi prvo pozabil tedaj.

Polnoč. Čez nebo vsemirja
se zvezdic je zbor razsejal
kot ovčice okoli pastirja
in je pastir — ščip svetal.

Polnoč je, vseh noči mati,
polnoč po svetem večeru,
na srezu sledi je spoznati
od vas naravnost k jezeru.

Tam ena kleči nad vodo sklonjena,
druga stoji poleg nje:
"Hana, moja draga Hanica,
kakšno vidiš znamenje?"

"Ah, hišico zrem—obrise nerazločne
kot da je hišica Janezova....
Se že jasni — vidim duri kočne,
v vratih je moška postava —

oblečena v suknjič temnozeleni,
klobuk postrani — poznam ga,
poznam!
in nagelj, ki ga dobil je pri meni—
o, ljubi moj Bog!—Jane sam!...."

Poskoči in bije ji kri srca,
druga poklekne k nji.
"Da srečo Bog, draga Marica! —
Kakšen privid vidiš ti?"

"Ah, vidim vidim.... ta megla, ta
megla —
vse kot da v nji je stemnelo,
le žarki rdeči blešče iz vsega —
zdi se, da vidim kapelo....

Nekaj črni se v meglini tej,
pač, že mi stopa blž —
družice so to in med njimi —
glej!—
moj Bog: rakev, črn križ!...."

*

Vlažen vetriček pihlja
po posevu, trat;
polje, vrt odeta sta
v vonjivosti bogati.
Zavzenela je godba od cerkve, ho
in za njo z rožami posejani gredo
veseli svati.

Zali ženin kakor cvet,
krog njega vaščani,
v suknjič je zelen odet
in klobuk postrani:
takega je videla v noči prikazni,
tak sedaj na svoj dom prijazni
gre ob ženi Hani.

Zašlo poletje. Po vrteh
mrzli vetrovi vejo.
Zvoni mrliču. Na rameh
mlado telo neso:
bele družice, sveča goreča,
vpitje, jok in godba ječeča
iz globine pojo:
miserere....

Koga venec ta zeleni,
koga krije rakev ta?
Ah, umrla je v jeseni
deklica kot lilija.
Cvetela je kot zalivana z roso,
uvela je kot podsekana s koso
uboga Marica....

*

Zopet je zima, snega v okna sega,
v sobi ob peči toplo.
Z ognjišča se sveti, starka polega,
dekleta mehk lan predejo.

"Vrti se, vrti kolovrat moj!
Glej, saj advent minul bo takoj
in daleč ni sveti večer.

Ah, ti sveti večer
in polnoči tvoje čudo!
Kadar spomnim se na te,
v srcu mi je hudo.

Lani smo posedale
ravno tako skupaj —
preden leto je pošlo
dveh že ni več hudo.

Lani smo posedale
ravno tako skupaj —
preden leto je pošlo
dveh že ni več tukaj.

Ena nosi ruto že
in plenice šije,
druga že tri mesece
v črni zemlji gnije.
Marica, ah, gnije....

Lani smo posedale
kot nocoj in včeraj;
reden leto vrne se,
kje bo že katera?....

Vrti se, vrti moj kolovrat!
Vse na svetu je le za prevrat,
življenje človeško kot sen!....

Pač boljše je v upu zmotnem sniti,
pred sabo temino plasno,
kakor bodočnost svojo odkriti,
spoznati resnico strašno!

Anton Komar.

Polnočnica.

Božična zgodba

Na god Adama in Eve sem bil ves dan pravi Anton baron, zakaj vse me je ubogalo. In čemu tudi ne, ko sem prišel prvikrat kot dijak iz mesta na praznike. Zlasti pa mi je dalo veljavo, ker sem bil kupil pri Ničmancah veliko polo z Jezuščkom v koritcu, pa z Marijo in Jožefom, pa še s kralji, pastirci ter ljubo živinico, niti ni manjkala zvezda repatica.

Zjutraj smo vse dobro pregledali in presodili. Nato sem dal povelje, kakor mož, ki ve, kaj hoče: — "Jaz grem h Katretovemu stricu, da mi prireže desko na tri ogle, z mano pojde Lulek; vidva Lojzek in Anica vzmeita košek, ob skalah in smrekah bo že toliko kopno, da lahko najdeta prav lep mah; ti Rozka reci materi, naj dajo en din, da boš pri Rebržku kupila polo pastircev, ker jih imamo premalo; Micka pa bo doma ostala in s škarjami strigla tako in tako."

Kako bi Bog te otroke rad imel, ako bi bili tako poslušni očetu in materi, kakor so bili meni ta dan...

Do mraka so bile jaslice postavljene. Ko je odzvonilo zdravo Marijo, smo prižgali pred njimi lučko: Ah, kako so lepe!

Res lepe so bile pol ure, dokler nismo začeli z oceno in predlog za preosnovo.

Lojzek je hotel že sedaj imeti zvezdo in tri kralje s konjem, kamelo, slonom. Odločno sem odbil njegovo zahtevo, vendar sem jo toliko upošteval, da sem nad hlevec obesil štiri angelce krilatce, češ bodo pod polnoč prepevali.

Lojzek nagaja, odqar je na svetu. Ker ni dobil zvezde, zato je pokazal na sprednjega angelca: "Tale bo meni pel." Koj so si prilastili Anica, Rozka in Lulek ostale tri.

"Kdo bo pa meni pel, sinček?" sem vprašal Lojzka. Gledal je v jaslice in iznašel: "Osliček. Kajpak smeh pri vseh.

"Kdo pa Micki, sinček?" — No, voliček.

"Lojzek, to je greh, je posvarila Micka, angelci bodo Jezuščku peli, osliček in voliček ga bosta pa ogrevala."

"Tako je, vse bo za Jezuščka, sem dostavil, zakaj vi štirje boste tedaj že v spanski deželi."

Pa da ne bodo spali, šli bodo k polnočnici. Samo Lulek si ni upal toliko česniti.

"Ti lažeš, me je napadel Lojzek, misliš, ker si divjak v Ljubljani, da smo mi zanič. Nalašč pojdem, kajne mama, da bom šel."

"Ne branim ti, če boš s Tončkom hodil. Ampak burja piska, hud mraz bo zunaj v cerkvi."

"Ne branim ti, če boš s Tončkom hodil. Ampak burja piska, hud mraz bo zunaj in v cerkvi."

"Ne bojim se zebca, včeraj sem bos po snegu letal."

"Torej poskusi nocoj, sem ga jaz hrustil, bomo videli, če boš mož beseda. Ko bo čas, te bom zbudil."

"Če si ti zaspanec, jaz nisem," se mi je odrezal.

Mati je prinesla kavo in potico, na kar smo začeli trkljati za orehe. Obetal se mi je velik dobiček Toda prišel je oče iz službe in trkljal z nami. Preden je minila ura, smo bili vsi ob orehe. Obral je nas oče, legel k peči ter se nam še posmehoval, da trkljati ne znamo.

Ob enajstih je začelo. Zvonilo je in trijančilo, da je bila vsa dolina polna blagoslovljene godbe, zvonovi so peli vse do dveh s presledkom med polnočnico.

Vzdramil sem se pri peči in šel klicat Lojzka.

Lojzek vstani. — Pusti me!

Zaspanec vstani. — Pusti me no!

Figamož naj leži, sem mu zatrobil na uho.

To je pomagalo: Ne jaz, ti si figamož. Vstal je in se z materino pomočjo brž opravil.

Mimo hiše so škripale po zmrzlem snegu stopinje gredočih v cerkev, med pogovor veselih ljudi so se oglašali zvonki klici in smehi mladine. Tudi mi trije z Micko in Lojzkom smo šli na pot. Mati je doma ostala, ker smo imeli še eno punčko v zibki.

"Jej, noč je svetla kakor dan, se je čudil Lojzek zroč na srebrni ščip, glej, kako se blišče zvezde, že nikoli jih ni bilo tolko."

"Drži roke v žepih, ko je mraz," je bil moj opomin.

Kaj bi pravil, kako je bilo v cerkvi. Poln luči, povsod praznični obrazi, župnik se je lesketal v plašču, petje angelsko, skratko majhpa nebesa, ker je Bog še majhen, ko bi le ne zeblo v noge.

Velike oči je imel Lojzek skraja, pa so mu h koncu zlezle skupaj, obraz mu je šel v kremžo in z nogami je stopical.

Slednjič smo se usuli iz cerkve. Srečne praznike so si voščili razhajajoči se znanci.

Z Lojzkom sva hitela. Zebec ga je imel. Tamle gre gruča moških. Izmed njih šine plamen: silen pok, da se Lojzek ustraši. Čez malo drugi strel in še tretji. Dohitim gručo in slišim pokojni glas mojega očeta, najbrž je on streljal na slavo prazniku, ker vem, da ima pištolo. Ponosen sem z očetom.

Blizu je že dom. Lojzek se cmeri, da ga zebe.

Doma je gorko. Lojzek brž na peč, pa hitro čevlje z nog.

Lojzek ni dobre volje, kakor so božični angeli peli. Lojzek ne joka več, on tuli. Prehitro so prišla zmrzla ušesa na gorko. Strašno skele.

Lojzek je name hud, jaz sem kriv, da je tako. Zakaj sem ga pa silil k polnočnici.

Lojzek je krivičen, ker ga ušesa bole, smili se mi, tolažim ga: Bo kmalu bolje, Lojzek, vse to sem že sam poskusil, pa sem še tukaj.

"Ti lažeš, samo nalašč praviš." Lojzek že govori, joka se, a ne tuli več.

Micka ga krega: Misliš, da Jezuščka ni zeblo, ki je bil veliko manjši nego ti. Sredi noči, sredi mraza je prišel na svet.

"Lahko njemu, on je Bog, imel je Marijo in angele." Lojzek ne joka več, že misli.

"Nič lahko, ker je hotel, da za nas trpi. Tudi mi moramo zanj."

"Gospod katehet Micka," reče Lojzek Micki, ker iz šole govori. Lojzek že zmerja, ne bo ga še konec.

Čas je, da ga podražim: Glej Lojzek na jaslicah tvojega angelca, ali je on tebi pel, ali mar ti njemu.

Lojzek ne reče nič. Menda ga je šram.

Prišel je oče. Ko je zvedel, kako je bilo z Lojzkom, mu je zmencal ušesa in ga dal spat.

Na sveti dan se je Lojzek bahal pred otroki, da je bil pri polnočnici in mene imenoval lažnivca, ker sem bil trdil, da bo spal in besedo snedel. Oče pa mi je podaril kovača, kar je 10 dinov, in jaz sem jih shranil, zakaj večkrat sem že gledal v izložbi Ložniveka Kljukca, ki ga bom kupil pri Turku na Dunajski cesti.

BOŽIČNI MOTIV

Sveta noč, le ena zvezda gori
Mati Marija Jezusa rodi
Jezusa za nas.

O položi ga, Marija, v jaslice
v to moje gorko srčece,
da ne bo mu mraz,
Jezusu mraz.

Tine Debeljak

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO, ŽELIMO VSEM ČITATELJEM "GLAS NARODA".—Upravništvo in Uredništvo.

ROJAKI V NORTH CHICAGO in WAUKEGAN, PODPIRAJTE PODJETJA, KI SO VAM NAKLONJENA!

WAUKEGAN—NORTH CHICAGO, ILL.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE in SREČNO NOVO LETO — Joe Zelenc, zastopnik "G. N."

FRANK MIVŠEK
PREMOG, COKS DRVA
Pesek in Stavbeni Materijal
Yard Phone: Majestic 2776
Residence Phone: " 2726
1704 — 10th STREET
WAUKEGAN

MAT. KIRN
Inštalacija
PARNIH PEČI
DELO GARANTIRANO
Phone So. Chicago 3166
1026 LENOX AVE
NORTH CHICAGO

C. Gordon's Department Store
POHIŠTVO SVETILKE
PEČI
ATWATER KENT RADIO
10th Street in Lincoln Street North Chicago

WAUKEGAN PHARMACY
705 SO. GENESEE STREET
Phone Maj. 1001 — 616
W. A. STAZAK, lastnik WAUKEGAN

MARY CELAREC
MARCELLING Beauty Shop PERMANENTS
se priporoča rojakinjam.
925 McALISTER AVE Phone Majestic 2065 WAUKEGAN, ILL.

EISENBERG'S DEPARTMENT STORE
Storjene
MOŠKE in ŽENSKE OBLEKE
Tenth Street
WAUKEGAN

Wetzel & Peterson
POGREBNI ZAVOD
Privatne ambulance z a bolnike.
PHONE MAJESTIC 95
WAUKEGAN, ILL. NORTH SHERIDAN ROAD 408

Phone Majestic 1826 for a free demonstration!
WAUKEGAN MAYTAG CO. Inc.
205 SO. GENESEE STREET "THE HOUSE OF THE WORLDS FINEST WASHER"

GOODMAN'S DEPT. STORE
602-604 — 10th Street
WAUKEGAN

Washington Laundry
Phone ONTARIO 7100
A Service For Every Family Need

DIPLOMIRANA SLOVENSKA BABICA
MRS. K. TERLEP
Ako pričakujete v družini rojstva pokličite na telefon: ONTARIO 7295
610 LYON AVENUE WAUKEGAN, ILL.

DR. WM. LEVIN
DENTIST
Phone Majestic 1817
602 — 10th STREET WAUKEGAN

10th STREET HARDWARE
OBERMAN, BARLAND, Lastnika
Peči na Plin
Vsakovrstne KUHINJSKE POTREBŠČINE
RADIO
Phone Majestic 1986
620 — 10th STREET WAUKEGAN, ILL.

POGLAYEN BATTERY SERVICE
Vsa k tem spadajoča popravila
GASOLINE, OLJE in DUNLOP TIRES
KENNEDY RADIO in POTREBŠČINE
Tel.: Majestic 567
936 McAlister Ave, Waukegan

GOODMAN ELECTRIC — Električni kontraktor
ZALOGA ELEKTRIČNIH POTREBŠČIN ZA VSAKO HIŠO
Cene zmerne. VSAKOVRSTNE SVETILKE Phone Majestic 2975
622 — 10th STREET WAUKEGAN, ILL.

A. STEBLEY
Vesele Božične praznike vsem prijateljem.
10 Street in Sheridan Road NO. CHICAGO

YALE DENTISTS
130 N. Genesee St
Waukegan
PRVOVRSTNO DELO CENE ZMERNE
SPECIJALIST ZA IZDIRANJE ZOB
Ordinira do 8:30 zvečer.
Dr. L. L. MINN Tel. Maj. 682

RUDEL — TETER COMPANY
Chevrolet
202 So. GENESEE ST.
Phone 630
WAUKEGAN

W. B. Durkin & Company
PRVOVRSTNI STAVBENI LES in MATERIJAL VSEH VRST
Telephone: Majestic 665
1207 — 10th STREET Poleg North Shore Železnice

T. H. MEYER
FLORIST
666 S. GENESSE ST
WAUKEGAN

D. Babich
HRVATSKA RESTAVRACIJA
703 So. Genesee Street Phone Majestic 2938 WAUKEGAN

Advertise in "Glas Naroda!"

Na sveti večer

Spisal Fr. Troha, Barberton, Ohio.

Izmed božičnih večerov, ki sem jih doživel, sem dva praznoval doli na Jugu v državi Georgiji.

Mnogo zanimivega se dogaja na Jugu, ter bi preveč časa vzelo, ako bi hotel vse opisati. Zatorej hočem opisati zadnji sveti večer, katerega sem preživel na Jugu in ga praznoval z drugimi gozdarji, po gozdarskemu načinu.

Tisti čas sem bil zaposlen kot voznik. Odvažal sem napravljene doge iz močvirja do postaje, stanoval sem pa med dogarji v gozdarski kolibi.

Že cel teden pred Božičem smo razpravljali, kako ga bomo praznovali. Ukrepalo se je o vseh stvareh, katere smo si imeli nabaviti. Vsakovrstna jedila, pijača v obliki žganja in piva, to je bila glavna stvar, in nič ni smelo manjkati, da bi ne zaostajali za drugimi ljudmi, ki živijo po naselbinah. Zatorej lahko trdim, da so gozdarji po južnih državah znajo postreči, in mnogo jih je izurjenih v kuhi ter v pripravljanju jedil.

Med nami je bil najbolj vešč tovariš Andrej. On je znal napraviti izvrstno potico, tovariš Ivo se je po dobro razumel na kuhanje jedil in vsakovrstnih pečenk.

Torej nismo imeli drugega rešiti, kakor določiti potrebne stvari in jih nakupiti v prodajalnah v bližini naselbini. Glede pijače je bilo najtežje, ker ponjo je bilo treba iti v nekako štirideset milj oddaljeno mesto Macon.

Ko je napočil zadnji predbožični dan, smo se vsi podali k vsakovrstnemu delu, da pripravimo zaželjene stvari.

Jaz sem imel pred vsemi najlažjo nalogo. Napeljal sem hrastovih drv, katerih je zadostovalo za več dni. Pred večerom sem šel pa z vozom na postajo počakat tovariša Lovreta, kateri se je bil podal v mesto nakupit potrebno pijačo.

Lovreta smo zato določili ker se je večkrat pobahal, da je dobro vešč angleškega jezika.

Ob četrti uri popoldne sem se podal z mulami in vozom na postajo, katera je bila oddaljena nekako deset milj do našega bivališča. Vlak je imel dospeti na postajo med šesto in sedmo uro. Ker je pa že stara navada, da imajo ob velikih praznikih vlaki zamudo, jo je tudi omenjenega večera imel.

Ko sem pričakoval vlaka in Lovreta sem pohajal po prodajalnah, kjer se je trlo vsepolno naroda. — Ljudje so kupovali vsakovrstne predmete, največ pa rastrelivne snovi, kakršne rabijo v severnih državah ob slavljenju četrtega julija. Prav na isti način praznujejo Božič na jugu. Spuščajo rakete in zažigajo bengaličen ogenj.

Ko je končno dospel vlak sem Lovreta takoj zapazil, česar sem bil vesel, ker popolnoma siguren nisem bil, da ga ne bi bilo kaj zadržalo v mestu. Takoj sem opazil, da ga ima malo pod kapo, kar ga ni pa nič oviralo in tudi zameriti mu ni bilo, ker kdo drugi ne bi bil tako točno vse opravil, kakor on.

Lovre se je podal k vozu, kjer so razlagali prtljago. Tam je dobil svoje zaboje, katere je položil na stran. Jaz sem pa voz z mulami zapeljal poleg, nakar sva vse naložila, in voz je oddrdral proti močvirju.

Noč je bila krasna, popolnoma jasna. Zvezdice so migljale, kakor se jih opeva v božični pesmi. Od naselbine je pa še vedno odmevalo pokanje streliva.

Nekako štiri milje hoda sva dospela do razpotja. Dobra cesta se je vila v ovinkih, med farmarskih bivališči in po nji je bilo še šest milj do naše kolibe. Slabša pot katera je bila nekaka bližnica, se je pa vila v klancih čez zaraščen gozd in čez malo močvirje. Bilo je pa skoro polovico bliže do našega bivališča.

Na razpotju ustavim mule ter vprašam Lovreta: — Kaj bi rekel? Ali hočeva po bližnici ali ne?

Lovre mi pa na kratke odreže:

— Kar po bližnici poženi. Kdo bo tam okoli kolovratil. — Allright, mu jaz pritrdim, pa pojdiva po bližnici.

Ko dospeva v gozd, ni bilo več tako prijetno kakor na glavni cesti. Temno je bilo, pot slaba, da sva kar odletavala z Lovretom, ki me je opomnil da naj bolj počasi priganjam mule, da se ne bi pijača razlila.

Ko dospeva z vozom v močvirje, je nastala popolna tema. Vsled visokega drevja se je pot prav malo razločevala. Jaz sem mislil, da mule kaj boljše vidijo ponoči kakor pa jaz, zato nisem več držal napetih vajeti.

A da bi te spaka! Komaj je preteklo nekaj minut, sva se z Lovretom pošteno ustrašila. V močvirju je bil majhen mostiček. Ko smo nanj zavozil, stopi mula v odprtnino in telebne po že strohnelih deskah. Poleg vse nesreče sva imela to srečo, da se ni zavalila v jarek in potegnila še druge mule z vozom vred za seboj. Sreča je bila pa tudi, da si ni mula nog polomila.

V nadaljnem strahu sva pot nadaljevala po močvirju in končno po klancu dospela na široko livado, katera je bila tu pa tam obraščena z visokimi borovci.

Naenkrat nekaj zahrešči pod vozom.

— Kaj je pa to zopet za en hudir! — zagodrnjam in ustavim mule, stopim z voza, da vidim, kaj je. Tedaj pa opazim, da sva zavozila na lesen plug, katerega je domačin ostavil na livadi. Lovre začne tudi godrnjati, na kaj bova še naletela, na tej vražji poti.

Po nadaljni vožnji, sva dospela do male koče, katera se mi je zdela popolnoma neznana. Takoj mi je misel šinila v glavo, da ne bi zgrešila prave poti. Lovre mi je svetoval, da bi vprašala, koliko milj je še do našega bivališča.

Jaz mu pritrdim, da bo najboljše tako ter mu rečem, naj stopi pred kočo, pokliče in vpraša domačine, kje da smo in koliko milj imavo do naše kolibe.

Na klic Lovreta se je pojavil na pragu star črnec s puško v rokah, ter vprašal z robatim glasom:

— Who is there?

Lovre se ni nič obotavljal, kajti je bilo treba hitrega odgovora, ker črnec je imel namerjeno puško nanj in mu je šlo za glavo.

Po Lovretovem odgovoru naju je črnec takoj spoznal, povedal nama je pa, da sva pot zgrešila v močvirju in da imama še pet milj do naše kolibe.

— Lepa je ta, — rečem Lovretu, — dobro sva na dobičku, sedaj bi bila že doma, da sva šla po glavni cesti, tako imava pa še pet milj in toliko strahu poleg vsega.

On je pa mene zbadal da sem jaz kriv. In tako sva se prerekala in zvračala krivdo drug na drugega. Naposled sem pa jaz rekel, naj bo že kakor hoče, Boga zahvaliva, da sva prilezla iz močvirja in da ni bilo kaj hujšega. to pijačo bomo pa še lahko popili. Lovre mi ni več ugovarjal in končno sva dospela do preljube naše kolibe.

Ko so tovariši začuli ropotanje voza, so takoj šli ven, naju malo zmerjali, češ, da sva se nekam dolgo zamudila. Ves strah in bojazen jih je pa takoj minila, ko so uvideli, da je vse v redu pripeljano.

Zbrani v kolibi smo začeli praznovati Božič in sveti večer. Jedila so prijetno dišala, pred vsem pa najbolj pečen mlad prašiček, in zalivali smo vso dobroto z izrstnim pivom.

Ker imajo gozdarji navado, da streljajo okoli polnoči, smo tudi mi prijeli za svoje puške in zadonelo je nekaj strelov v čast in slavo svetemu večeru. Le tovariš Matija ni bil nič unet za streljanje.

Ko smo ga vprašali, čemu ne odda par strelov, nam je odgovoril, da se vstran od orožja drži, kolikor se more. Enkrat da ga je bil vrag namamil in da je prav malo manjkalo da si ni vzel življenje. Ko nam je Matija tako povedal, se nas je vsih lotila silna radovednost in smo ga tako dolgo nadlegovali, da nam je rekel: — No pa vam povem.

Nato je zvrnil čašico žganja in je začel:

Kakor vam je že znano, sem vdovec brez otrok, moja ranjka pa počiva med visokimi snežniki v Coloradi.

— Dobro leto je bilo preteklo kar sem se bil oženil. Z ženo sva bivala v mali koči, katero sem bil vzel v najem. Prišel je Božič in nato zadnji dan leta. Na starega leta dan sva z ženo pripravila, kolikor nama je bilo v moči, malo boljših jedi za novoletni dan. Zvečer je že stara navada, kakor vam je znano, da skoro vsak rad počaka polnoči, ko nastopi novo leto. Takrat se začuje streljanje, brzlizganje in tuljenje tovarniških piščali. V tistem hipu človeka spreletijo različne misli, veselje in žalost.

— Jaz sem sedel pri mizi in čital. Žena je začela zehati in mi je rekla, da gre spat in naj kar sam čakam polnoči. Jaz ji nisem ugovarjal, ker sem bil zatopljen v čitanje romana.

— V čitanje sem bil tako zamišljen, da nisem niti pogledal več na uro. Predramijo me piščali v naselbini in v okolici, nadalje streljanje iz pušk in samokresov. Odložil sem knjigo in se podal na prag, od koder sem zrl v noč.

— Tedaj mi začno bloditi po glavi vsakovrstne misli. Nastopilo je novo leto. Bogve, kakšno bo za me, morda še slabše kakor preteklo. Časi ni so bili nič kaj prida in še slabše se obeta.

Na enkrat mi pa šine peklenska misel v glavo. Sam ne vem kaj je bilo, najbrž hipna blaznost. Domislil sem se: v spalnici v omari imam samokres. Čemu bi študiral, morda se mi še kaj hujšega pripeti? Zakaj ne bi napravil konca, sedaj baš ob novem letu, in vsega bo kraj, trpujenja, tuge in pomanjkanja.

— Lahkih korakov se podam v spalnico. Žena je trdno spala. — Le spi, revica, malo boš prestrašena, sčasoma boš pa vse prebolela, — ji na tiho šepetam. Odprem vrata omare, posežem na polico in tipljem za samokresom, naenkrat pa nekaj odmaknem, kar pade na tla in povzroči ropot.

Tedaj se pa žena prebudi in zagodrnja na me: — Pa kaj, ne greš še spat, čemu še rogovilиš?

Nato se predramim, kakor iz nekakih sanj. Brez vsakega nadaljnega zadržka se slečem in se mirno podam k počitku.

Zaspal sem trdno in šele malo pred poldnem me je žena zbudila, da je čas obeda.

— Meni je vse dobro ostalo v spominu, kakšna peklenska misel mi je bila šinila v glavo. Edino žena me je rešila, da nisem napravil strašnega konca. Ker ji nisem hotel zamolčati, sem ji vse povedal, kako me je bil vrag obsedel, in da nisem za orožje. Ona mi je vrjela. Od tistega časa nisem več imel, niti videl samokresa, ker žena ga je nekam skrila, da ga nisem nikoli več našel. Uvidel sem pa tudi sam da je najboljše za človeka, da nima pri sebi orožja.

— Tako je, vidite dragi moji tovariši, od tistega časa nisem več imel orožja v rokah. Morda ne bi več nikoli kaj takega mislil storiti, ampak sem se zaklel, da do večje sile ne primem za strelno orožje.

Ko je Matija dokončal svojo storijo, smo mi vsi častitali, da je še živ in zdrav med nami. Potrdili smo mi pa tudi, da mu vse vrjamemo, da se pripeti, ko človek hipno zblazni posebno še, če je v neprestanem pomanjkanju, bedi in trpljenju.

Po Matijevi zgodbici se nas je polotil zaspanec in smo vsi sklenili, da zaključimo našo pojedino in se podamo k počitku, v nadi, da se zdravi in zadovoljni zopet prebudimo.

Kaj podobnega, kot se je bilo svoječasno tovarišu Matiju pripetilo, pa med nami ni bilo, ker smo si vsi želeli dolgega življenja, kot si ga skoro vsak želi, naj bo siromak ali bogatin. —

Božično darilo
trajne vrednosti.

DENAR, naložen na obresti, je edino darilo, ki ne samo obdrži svojo vrednost, temveč postaja neprestano več vredno. VLOŽNA KNJIŽICA j e posebno PRIMERNO DARILO za otroke, da postanejo v mladih letih vlagatelji in se navadijo rednega varčevanja.

Denar, ki ga naložite v naši banki, je NALOŽEN VARNO in se obrestuje po 4½%.

Sakser State Bank
82 Cortlandt Street
New York, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

KAREL ČAPEK:

SVETLOVIDEC

"Veste, gospod državni pravdnik, to ni navaden grafolog. Izročite mu kakršnokoli pisanje v odprtem ovitku. Pisave niti ne pogleda, samo prste vtakne v ovitek in gre z njimi preko nje. In čez kratek čas vam opiše značaj pisca. Človeka pogodi na las natančno. Jaz sem na pr. vtaknil v ovitek pismo starega Novaka; vse je spoznal iz njega, celo to, da boluje na sladkorni bolezni in da ga doleti konkurz. Kaj pravite k temu?"

"Da je starega Novaka pač pozna!", je menil hladno državni pravdnik.

"Pa saj ni videl pisave", se je razvnel gospod Janovec. "Pravi, da ima vsaka pisava svoj fluidum in tega lahko natančno otiplješ. Pravi, da je to navadna fizična pojava, kakor radio. To ni protegavščina; ta princ Karadag ne sprejema denarja za svojo umetnost. Baje izvira iz zelo stare bogate družine v Bakuju".

"Neumnost', je dejal državni pravdnik. "Če bi bilo kaj na tem, bi že davno o tem kaj vedeli. Verjamete?"

"Če sem pa videl na lastne oči! Nocoj bo pri meni, pa pridite še vi in si moža oglejte. Če je slepar, vam bo takoj jasno. Vas vendar ne more nihče premotiti".

"Ne, tega ne more nihče", je odvrnil državni pravdnik skromno. "Torej pridem. Staviva, da odkrijem prevaro?"

"Sedaj pa morate vedeti, da bo gospod državni pravdnik — točneje: prvi državni pravdnik dr. Klapka — na prihodnjem porotnem zasedanju zastopal tožbo v procesu Zelenka, ki je bil obtožen zavratnega umora. Zelenka, tovarnarja in milijonarja so obtožili, da je svojega mlajšega brata zavaroval za visoko vsoto in ga ob neki vožnji s čolnom vrgel v vodo. Poleg tega so sumili, da je pred leti svojo ljubavnico spravil s poti; toda tega mu seveda niso mogli dokazati. Skratka, obetal se je eden tistih procesov, pri katerih lahko držav. pravdnik dokaže, kaj zmore: gospod državni pravdnik bi bil dal za en sam pravi dokaz bog si ga vedi kaj. A tako, v takšnih okcliščinar, se mogel zanesti le na svojo zgovornost, če je hotel doseči od porotnikov vrv za obtoženca. In to je hotel, to je bila za javnega tožitelja nekakšna častna zadeva.

"Slepar", je zaključil sam pri sebi gospod državni pravdnik, ko je stal zvečer pred svetlovidcem. — "Prlc Karadag", je predstavil Janovec mladega, vitkega moža z naočniki, čigar obraz je spominjal na tibetske menihe. "Lahko pričnemo, princ, gospod dr. Klapka je prinesel neki rokopis s seboj. Tu je, prosim".

"Hvala", je dejal svetlovidec trudno, vzel ovitek in ga obračal z zaprtimi očmi med prsti sem in tja. Hipoma je vzdrhtel in zmajal z glavo. "Čudno", je zašpetal in napravil požirek vode. Potem je vtaknil svoje tenke prste v ovitek in okamenel. Rumenkasti obraz mu je postal dozdevno še za en odtenek bledejši. V sobi je bilo tako tiho, da si slišal samo sopenje gospoda Janovca. Gospod Janovec je imel namreč golšo. Tenke princeve ustnice so drhtele in se spačile, potne kaplje so se mu prikazale na čelu. "Tega ne morem vzdržati", je zastokal in izvlekel prste iz ovitka. Z robcem si je obrisal čelo, popil naglo nekoliko požirkov vode in vzel ovitek previdno zopet med prste. "Človek, ki je to pisal", je začel z zamolklim glasom, "ta človek ima silno moč — toda", iskal je očitno prave besede, "moč, ki preži. Njegovo prežanje je grozno". Kriknil je in spustil ovitek na mizo. "Tega človeka ne bi rad imel za sovražnika".

"Zakaj?" je vprašal držav. pravdnik. "Ali je kaj storil?"

"Ne vprašajte", je prosil svetlovidec. "Vsako vprašanje mi je migljaj. Ta človek bi lahko storil vse mogoče, velika in strašna dejanja. Tu je ogromna volja.... po uspehu.... po denarju.... Ta človek se ne bi ustavil niti pred življenjem svojega bližnjega. Ne, to ni navaden zločinec. Tiger' tudi ni zločinec. Ta človek ne bi bil sposoben česa umazanega, toda smatra se za gospoda nad življenjem in smrtjo soljudi. Če gre na lov, vidi samo plen pred seboj".

"Onkraj dobrega in zlega', je zamrmral državni pravdnik.

"To so samo besede", je odvrnil princ. "Nihče ne stoji onkraj dobrega in zlega. Ta človek ima svoje točne pravne pojme. Ni nikomur nič dolžan, ne krade, ne laže. Če ubija, tedaj stori to, kakor da napobeduje šahmat. To mu je igra, a igra pravilno". Svetlovidec je mukoma premišljeval. "Ne vem, kaj pomeni: vidim ribnjak pred seboj in na njem čoln".

"Dalje", je izdavil državni pravdnik iz sebe in težko dihal.

"Dalje ne vidim: vse je megleno. Čudno megleno v primeri z ogromno voljo, ki se hoče polastiti plena. A v tem ni strasti, vse je razum. Popolno razumsko pretehtanje vsake malenkosti.... Kakor če kdo rešuje kakšno nalogo ali tehničen problem. Takšen človek si nikdar ničesar ne očita. Tako je gotov samega sebe, tako utrjen, da se mu ni treba bati lastne vesti. Človek, ki opazuje vse od zgoraj navzdol. Napihnjen in samoljuben ;veseli se, da se ga boje". Svetlovidec je okusil vodo. "A to je tudi komedijant. Stremljivec, ki požira. Svet bi rad malo presenetil. Dovolj — truden sem. Nimam ga rad".

*

"Vaš svetlovidec, gospod Janovec, je res nezaslišan". Gospod državni pravdnik je bil ves razvnet. "Portret, popoln portret je podal: močan in brezobziren, človek, ki smatra drugega za plen. dovršen igralec svoje igre, glava, ki pripravlja svoje dejanje često razumsko in si nikoli ničesar ne očita, gentleman in pri tem komedijant".

"No, vidite", je dejal Janovec samozadovoljno. "Ali vam nisem rekel? To je bil pismo Dolgega Grege, kaj ne?"

"O ne, pismo bratomorilca Zelenke. Ali ste čuli, kako je govoril princ o čolnu na ribniku? Iz tega čolna je pahnil Zelenka svojega brata v vodo".

"Toda, toda", se je čudil gospod Janovec. "Prisegel bi, da je pismo tega razbojnika, tega Dolgega Grege. Ali mi ne morete pokazati pisma? Še nikoli nisem videl pisave kakšnega morilca".

"Rade volje", je dejal državni pravdnik in potegnil ovitek iz žepa. "V ostalem je to vrlo zanimivo pismo", je dodal in izvlekel list iz ovitka. "To se pravi...." obraz državnega pravdnika je spremenil barvo,, "to pismo spada med akte.... in ga ne smem pokazati.... jaz...." in ostale besede niso bile več razločne.

Gospod državni pravdnik je odšel domov, in ni opazil, da dežuje "Jaz osel, jaz idiot", je obkladal samega sebe z žaljivkami, "namemesto Zelenkovega pisma sem v naglici spravil svoj lastni rokopis, svoje opazke v tožbi v ovitek. Jaz bedak. To je bil torej moj značaj, ki ga je razlagal iz pisma. No čakaj, slepar tebi že pokažem...." "Sicer pa", se je pomiril čez čas, "ni bilo tako slabo, kar je dejal o meni: silna moč, ogromna volja, nesposoben za umazanost, točne nravne pojme. In da si nikoli ničesar ne očitam? Tega mi, hvala Bogu, ni treba. Izpolnjujem svojo dolžnost, in tisto o čisto razumskem prtentavanju je tudi res. Toda da bi bil komedijant, to pa ni res. bedastoča je in on je vendar goljuf". Hipoma se je ustavil. "Seveda, vse, kar pravi, se lahko nanaša na vsakega drugega. Banalnosti. Vsak človek je malo komedijanta in stremljivca. Ves trik je tako rekoč v tem, da lahko vsakdo spozna sebe iz takšnih razlag in vsakdo misli, da je drugi takšen. Da, tako je", je odločil državni pravdnik, razpel dežnik in korakal s svojim enakomernim korakom proti domu.

*

"Jezus", je vzdihoval predsednik sodnega dvora, ko je slačil talar "Zopet se je tako zavleklo. Ni čudno, če pa govori državni pravdnik celi dve uri. Toda zmagal je. Iz tako šibkih indicijev je spletel Zelenki vrv, to je pravcati uspeh. Govoril pa je res dobro. Posebno Zelenkova karakterizacija se mu je posrečila: ni običajen zločinec, ni zmožen umazanosti, ne laže, ne krade, kadar ubija, dela tako, kakor da napoveduje šahmat. Ne mori iz strasti, temveč iz hladnega, čisto razumskega premisleka, kakor da rešuje kakšno nalogo ali tehničen problem. Dobro je govoril: kadar gre na lov, tedaj vidi v svojem bližnjem svoj plen. Tisto s tigrom je bilo morda malce teatralno, toda porotnikom je ugajalo".

"Ali pa", je menil eden prisednikov, "ko je dejal: ta morilec si gotovo ničesar ne očita, tako je gotov samega sebe, tako utrjen — ni treba, da bi se bal lastne vesti".

"Ali pa psihologično opazko", je nadaljeval predsednik, ko si je umival roke, "da je komedijant, pozer, ki hoče presenečati s svojimi dejanji —"

"Zelenko so spoznali krivega z dvanjastimi glasovi", se je čudil nekdo, "kdo bi si mislil. Ne bi imel rad Klapko za sovražnika".

"Veseli ga, če se ga ljudje boje", je menil prisednik.

"Je malce samoljuben", je spregovoril zamišljeno, predsednik. — "Ima pa ogromno voljo, zlasti uspeha. Silna moč, toda moč, ki — —" Gospod predsednik se ni domislil prave besede. "No, pojdimo obedovat".

RAD BI IZVEDEL za naslov svojega prijatelja ANTONA SIMONČIČ, doma iz Šenturja, fara Šmartno pri Litiji, sedaj nekje v Združenih državah. Če kdo cenjenih rojakov ve za njega, je prijazno prošen, da mi naznani. Ako pa sam čita, naj se mi javi. **Josip Černe, 4089 E. 78. Street, Cleveland, Ohio.** (Prip. Jaz sem doma iz Primorskega).
(3x 20,21&23)

RAD BI IZVEDEL za svojega ujca JOŽEFA MAHNE, doma iz Tater pri Materiji. Čul sem, da se nahaja nekje v Tacoma, Wash. Prosim, če kdo ve, da mi poroča, ali naj se sam oglasi. — **Paul Sluga, Box 28, Wrights, Pa.**
(2x 19&20)

RAD BI IZVEDEL za naslov JANEZA KNAFEL, podomače ČAJBOHOV iz Grahovega pri Cirknici. Nahajal se je v Milwaukee, Wis. Iščem ga radi domačih razmer. **Anton Knafel, Box 1644 Sudbury, Ont., Canada.**
(2x 19&20)

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

RIFRIGERATORJI
Električni - Avtomatični
Ohranjajo hrano dobro in dosti dalj časa. Čudovit dar za vso družino!
Od $195.00 naprej

ELEKTRIČNI
Božični
DAROVI

ELEKTRIČNI RADIO
Krasen glas — preprosta ravnava. Cena je odvisna od vrste, ki jo izberete

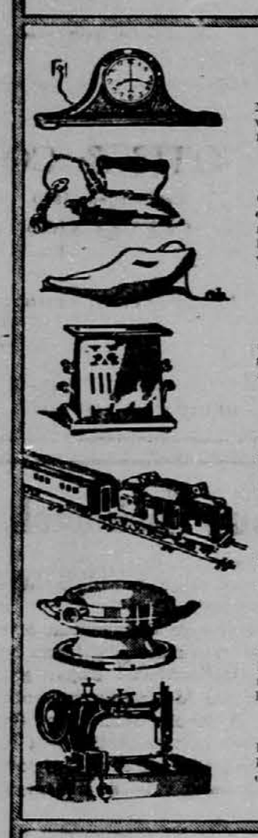

ELEKTRIČNE URE
(za alternativni tok)
Nič peres, nič navijanja -Več krasnih uzorcev
Od $14.00 naprej

ELEKTRIČNI LIKALNIKI
Čudoviti štedilci dela. Tako lahki za rabiti. Zelo priljubljeno darilo za vse.
Od $3.50 naprej.

PLAHTA ZA GORKOTO
Električno — tri stopnje gorkote — grejejo kolikor časa hočete.
Od $5.95 naprej.

ELEKTRIČNI TOASTERJI
Kruh se hitro opraži na mizi. Več vrst — navadno in avtomatično.
Od $3.75 naprej.

ELEKTRIČNI VLAKI
Za sina! Mali ali veliki vlaki — pa tudi postaje!
Od $6.75 naprej.

WAFFLE IRONS
Električni — privlačni. Pečejo okusne waffle na mizi. Zelo priljubljeni.
Od $8.95 naprej.

ŠIVALNI STROJI
Električni - ženski, ki šiva, prihranijo dosti dela in časa.
Od $57.50 naprej

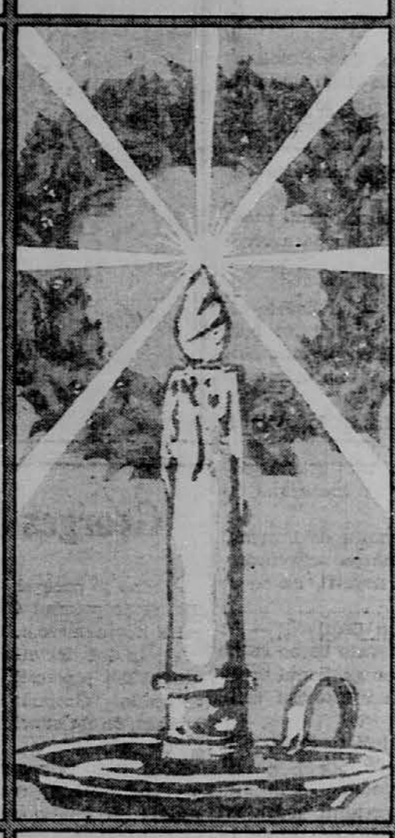

ELEKTRIČNI SETI PERKOLATORJEV za KAVO
Krasno, koristno! Lahko kupite tudi sem perkolator. Več vrst.
Od $19.50 naprej.
(Tudi seti skode.)

PRENOSNE SVETILKE
Električne svetilke — namizne, s stojali, bridge svetilke—so krasen dar. Zmerne cene za vsakovrstne svetilke.

BOŽIČNE LUČI
Električne luči za drevesce ali drugi okrasek. Povečajo blesk.
Od $2.00 naprej.

RADIANT GRELCI
Čista električna gorkota, kadar in kjerkoli jo hočete. Taka udobnost.
Od $5.95 naprej.

VACUUM CLEANERJI
Za lahko čiščenje hiše. Pritranijo utrudljivo delo! Električni cleaner je dar, ki ga bo cenila vsaka ženska.
Od $24.50 naprej.

UTILITY CLEANERJI
Za čiščenje tapecirranega pohištva in obleke. Temeljito, lahko. Tako so lahki da se jih zamore otrok posluževati.
Od $12.50 naprej.

ELEKTRIČNI EXERCISER IN STROJI ZA ZDRAVJE
Za vežbanje okorelih mišic in pomaga odstraniti preobilo mast. Dar, ki bo pomagal zgraditi zdravje in lepoto.
Od $59.50 naprej (kompletno s stojalom)

Naprodaj V Vseh Izložbah

The New York Edison Company

Brooklyn Edison Company, Inc.

The United Electric Light and Power Company

New York and Queens Electric Light and Power Company

The Yonkers Electric Light and Power Company

ELEKTRIČNI STROJI ZA PRANJE
Vse velikosti, vse cene. Z ali brez ovijača ali vrtečih se sušilcev. Z električnim pralnim strojem lahko perilo prej in jaže operete.
Od $79.50 naprej (za apartment model)

PRVA FRANCOSKA KRITIKA GLASBENE MATICE

V velikem dnevniku "L'Est Republicain" je izšla po koncertu v Nancyju obširna kritika iz katere posnemamo:

Koncert Glasbene Matice se je vršil v dvorani Poirel. Velika množina poslušalcev je prišla pozdravit pevce, ki so prinesli v tujino umetniški sloves glavnega mesta nekdanje Ilirije.

V oficijelni loži so prisostvovali koncertu gg. Olivieri, namestnik prefekta Meurthe-et-Moselle, Malvai, nancyjski župan, dr. Pretnar, predstavnik ljubljanskega mesta, Bernananose in Adrien-Didion, občinska svetnika, Carau, predsednik prefekturskega sveta, Signoret, nadzornik Akademije, dekan Michon, Villemain, predsednik Francoske Aljanse, Taelmann in Hacquin, kapelnika 26. p. p. itd.

Po kratkem govoru g. Goulina, podpredsednika Alzaškolorenskega zbora, je pozdravil jugoslovanski zbor g. Chantriot, predsednik Prosvetne Lige. Govornik je opisal, s kakim veseljem pozdravljajo umetniške predstavnike prijateljske države združeni zbori Alzacije in Lorene, jugoslovanski študenti, stari vojaki Orijenta in Prosvetna liga.

Zatem so člani Glasbene Matice izvajali z veliko pevsko silo himne obeh držav.

Končno se je pričel koncert. Pevci so se razvrstili okoli svojega izvrstnega ravnatelja g. Mirka Poliča. Občudovali smo disciplino in eleganco njihovega izgleda, ki jo je še povečala slikovitost narodnih noš ženskih pevk.

Gibki in čudovito soglašajoči sledijo pevci vsakemu migljaju svojega vodje. G. Polič, ki je glasbenik velike vrednosti, nam kaže v velikem bogastvu nians vse, kar se le more ustvoriti na polju zborovskega petja.

Glasovi so enostavni in lepi in popolnoma ustrezajo svojemu edinemu cilju: enotnosti izvajanja. Glasbena Matica vnema dvorano že od vsega početka.

Slišali smo bili v Nancyju izvrstne glasbene zbore: sikstinski zbor, zbor čeških učiteljev, ukrajinske zbore in druge. Vsaka teh slavnih družb je imela svoje posebne prednosti. Zdi se nam, da je najlepša prednost Glasbene Matice čisto umetniška muzikalnost njenih izvajanj. Šele, če slišimo to skupino 80 disciplininiranih pevcev, moremo preceniti razdaljo, ki loči naše zbore od srednje-evropskih. In primorani smo obžalovati to velikansko razliko.

Glasbena Matica je z lahkoto triumfirala. Izzvala je neomejeno navdušenje z verskimi spevi Jakoba Gallusa, sodobnika Palestrine, s slovanskimi narodnimi popevkami, ki so globoke in misterijozne, kakor igra orgelj, z duhovitimi harmonizacijami Mateja Hubada, šefa Glasbene Matice in direktorja ljubljanskega konservatorija, katerega "Miško" z njenimi pitoreskimi ritmi je morala ponavljati: z vsemi temi narodnimi popevkami, ki so bile izbrane izmed najlepših in najginljevejših.

Kaj naj rečemo o lepoti izvajanja Dosegla je višino, ki je nepoznana na tej strani Evrope. Vse je bilo peto z izredno popolnostjo, z občudovanja vredno iskrenostjo, kakor je zmožen le zbor take umetniške vrednosti.

Prireditev se je završila prezgodaj ga navdušenje poslušalcev, ki bi bili hoteli poslušati še več in več dokazov tako visoke umetniške vrednosti.

Najtoplejše čestitamo Glasbeni Matici in se ji iz vsega srca zahvaljujemo za dragocene trenutke, ki nam jih je naklonila! Ohranili jo bomo za vedno v neizbrisnem spominu.

Umor ali uboj.

Iz Zidanega mosta poročajo: 3. decembra zjutraj so našli ljudje ob Savi na Vrhovem ubitega posestnika Franca Krana. Orožništvo išče ubijalca, ali doslej še ni našlo sledu.

POZIV!

Vsi naročniki katerim je, oziroma bo v kratkem pošla naročnina za list, so naprošeni, da jo po možnosti čimprej obnove. —

Uprava lista.

INTERNATIONAL PAPER and POWER COMPANY

Boston, Mass., 11. dec. 1929.

Svet ravnateljev je proglasil redno četrtletno dividendo 1¾% na 7% prednostne delnice te družbe in redno četrtletno dividendo 1½% na 6% prednostne delnice te družbe, izplačljivo 15. januarja 1930 imejiteljem, ki so na rekordu ob zaključku poslovanja 26. decembra 1929. Čeki bodo poslani po pošti. Prenosne knjige ne bodo zaverjene.

R. G. Ladd, pomožni blagajnik.

225 AKROV FARMA

je naprodaj, 25 glav govedi, 2 konja, 3 prešiči in 150 kokoši; dobra hiša, hlev in druga poslopja, vse orodje, nova garaža in mlekarna, tekoča voda, 2 milji od postaje, 1 miljo od šole. Kdor se zanima, se mu nudi lepa prilika. — Za druge podrobnosti in ceno se izve pri: — **Jakob Marn, Box 41, Dorlon, N. Y., Schoharie Co.**
(3x 19,20&21)

ADVERTISE in GLAS NARODA

Naročite

SLOVENSKO-AMERIKANSKI

KOLEDAR

za leto 1930

ki je letos izredno zanimiv.

POŠLJEMO VAM GA POŠTNINE PROSTO ZA

50c

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 West 18 Street New York, N. Y.

MAŠČEVALNA LJUBEZEN

Francoski spisal Georges Ohnet.

Za Glas Naroda priredil G. P.

(Nadaljevanje.)

V stranski sobi so se nahajali sedaj baron Gaujard, Valancon, mali Linguet, Madžar, Andrej in bogati trgovec z oljem iz Grassa, ki je posti naenkrat upliven ter dajal službena povelja:

— Zaprite vsa vrat, da ostanemo nemoteni!.... Postavite pred vsaki vhod po enega služabnika, da ne bo mogel nikdo vdreti brez dovoljenja.... In sedaj pričnimo s to zadevo!

— Kdo pa ste? — je vzkliknil Madžar ki se je uprl domnevi, da se je neznanec polastil razprave.

— Če vas zanima vedeti, vam povem, da se imenujem Robillaud in da sem policijski komisar za igralne zadeve. Vi me niste spoznali, ker sem dobro preoblečen. Ali naj snamem baroko? Kar se tiče vas, ne delajte z menoj nikakih "flavz". Vi ste Armoison, takozvani kralj Grkov. Sedaj ste trdno v škripcih!

Takozvani grof Cethiani ni dal svojemu obtožitelju nikakega odgovora.

— Jaz ne vem ničesar, kar se vrši tukaj, — se je obrnil proti predsedniku kluba. — Moje listine so v redu in jaz se sklicujem na avstrijskega konzula. Če trdijo vaši tovariši, ki so izgubili, da so bili varani, dokazuje to le, da so slabi igralci, ničesar drugega!

— Gospod Valancon, — je rekel Robillaud mirno, — ali hočete biti tako dobri ter mi izročiti del kart, katere ste zapečatili? Ko bom pre pričami preiskaval te, poštejte karte v košaro. Bile so prvotno običajne štiri igre. Če je šlo vse po pravi poti, mora biti s tem ostankom sto in osem kart.

— Ali morem vedeti, kakšno sleparijo vrše v zmešnjavi krog igralne mize? — je ugovarjal takozvani grof Cethiani.

— Vi molčite! — ga je nahrulil baron Gaujard s tako ostrim glasom, da je bil mož ustrahovan ter se omejil na to, da s kretnjami izrazi svoje ogorčenje.

Medtem pa je izjavil policist mrko sedečemu vicomtu de Preigne:

— Vi, gospod, ste se najbrž posluževali portugalskega sekvenca.

Pokazal je navzočim način te sleparske igre ter izjavil, da so se sleparji posluževali istih fint.

— Dovolj izgovorov! — je zaklical konečno baron Gaujard. — Vi ste bili zasačeni in morate poravnati svoje račune. Z vašo osebo se ne maram pečati. Zaplenjeni denar je v naših rokah ter ga bomo vrnili onemu, ki ga je izgubil. Kar se tiče vas, vas prosim v interesu vseh, da si poiščete vislic kje drugod!....

— Le počasi! — se je vmešal mali Linguet. — Vloži se lahko celo sodnijsko tožbo.

— Za člane kluba jamčim jaz, — je izjavil predsednik, — in....

— Prosim vas izvzeti mene iz tega, — ga je prekinil godrnjavi starec. — Jaz ne vidim sicer krivice v tem, da napačnega grofa in Madžara enostavno postavite na cesto ter ga izpustite, a pri njegovem sokrivcu, vicomtu Andreju de Preigne je stvar povsem drugačna. Mojster Armosison je slepar pa poklicu, ki živi od svojega rokodelstva in poznajo ga. Ljudem je treba le varovati se ter biti opreznim. Kaj pa naj se zgodi s tem mladim kavalirjem, ki se poslužuje zločina, s tem visokorojenim tatom, ki nam je sedaj dan v roki ter se pred našimi očmi poti od strahu, kajti sramote ni nikdar poznal?

— Prisegam pri svoji časti, — je vzkliknil vicomte strastno, — da nisem vedel ničesar o knifih teh gospodov! Pozivljam ga, naj izgovori, če je obstajal med menoj in njim kak dogovor?

— Ne, gotovo ne! — je rekel smehljaje razkrinkani lopov. — Gospod vicomte je videl, kako sem zmagal in vsled tega se je udeležil pri igri, to je vse! Nič bolj preprostega kot to in vsakdo vas bi storil isto na vašem mestu.

Pri teh nespametnih besedah je legla svinčena tišina nad vse zbrane. Nikdo ga ni hotel popolnoma vpropastiti, a vsi so bili edini glede sodbe.

— Ali se ne bo nikdo zavzel zame? — je vzkliknil, skoro blazneč pod težo sramote. — Valancon, ali me zapuščate?

Valancon se je stresel vspričo tega obupnega klica na pomoč.

Hitro se je vstala pred njim slika Anine, videl je sramoto ljubčeka ki bo oblatil njo in samega sebe in vsled tega je stopil k Andreju.

— V bistvu, gospoda moja, — je pričel, — manjka dokazov za dozdevno sokrivdo gospoda vicomta de Preigne....

— Jaz ga dolžim s tem izrecno te sokrivde! — je zakričal mali Linguet, ki je iztegnil svojo suho roko proti sovražniku.

— Madžar me prav nič ne briga, jaz nočem imeti nazaj svojega izgubljenega denarja, a jaz hočem, da se pribije nekorektnost gospoda de Preigne! Če nočete sestaviti protokola in če bi bil le za tajne akte kluba, bom prijavil še danes ovadbo pri državnem pravdniku!

To elementarno sovraštvo starega moža je uplivalo na navzoče moreče. Baron Gaujard je pripomnil skoro očitajoče:

— Gospod, vi kažete veliko zagrizenost!

— Prihranite mi svojo milino! — je vzkliknil Linguet porogljivo. — Ta lump ne zasluži nikakega usmiljenja! On je zapadel meni, s telesom, življenjem in častjo! To ve on sam zelo dobro! Poglejte ga, kako postaja zelen od samega strahu, če mu mečem v obraz njegovo ničvrednost! Če bi imel dovolj moči, da ga ubijem v dvoboju, ko je on delal s svojimi sovražniki, bi ga že davno ne bilo tukaj! Kljub temu pa ga imam v oblasti in če niste pripravljeni vi storiti svojo dolžnost, jo bom prevzel jaz ter ne bom popustil, dokler ne dosežem svojega cilja, ki mi je vedno pred očmi!

— Podlež! — je siknil Andrej.

— Molči, lopov! Ti veš, da mi pristoja vsako sredstvo, da te zadenem in jaz te bom teptal z nogama, podli morilec! V tem trenutku držim v svojih rokah to, kar imenuješ ti čast in nikdo mi je ne bo več iztrgal! Vi me razumete, gospoda moja! Na mestu bo sestavljen protokol glede vseh dogodkov in podpisali ga bodo vsi, vključno vicomta ali pa bom prijavil vso stvar državnemu pravdniku!

— Jaz ne podpišem ničesar! — je vzkliknil Andrej. — Preje si pustim odrezati roko!

— Ne bodo je odrezali in vi boste podpisali. Ne bramarbazirajte!

— Ne izkoriščajte prednosti svojega položaja, — je pričel posredovati Valancon. — Vi škodite samemu sebi, če napadate moža, ki se ne more braniti! Mi smo vsi edini v tem, da preprečimo škandal, ki gi ne bil koristen nikomur. Izognimo se, če le mogoče, da bi stvar prodrla v javnost. Vi zahtevate protokol in v tem soglašamo z vami, vendar pa je povsem nepotrebno, da bi ga vicomte podpisasal. Položaj, v katerem se nahaja, je mučen dovolj in treba nam ni dostaviti ničesar, kar bi segalo preko naše naloge. Ne pustimo se rabiti od vas kot orodje, zapomnite si to.

Valancon je pogledal pri tem tako trdno in odločno mladega možička, da je moral Linguet, rad ali nerad opustiti načrt.

— In kdo bo odškodoval osleparjene? — je vprašal, s šumevno pretečim glasom. — Igralci so izgubili nekako dvesto in petdeset tisoč frankov pri sleparski banki, in najmanjše, kar se sme zahtevati je, da jim vicomte vrne ta denar. Nekako sto tisoč frankov ste zaplenili na mizi in vsled tega manjka še sto in petdeset tisoč, katere morate jutri izplačati tukaj upnikom, kajti drugače bom prisiljen storiti nadaljne korake. Sodišče bo morda prerešetalo vso stvar!

— To je torej dogovorjeno. Gospod Robillaud, peljite ven Armoisona po stopnicah za služabnike ter ga postavite na cesto....

(Dalje prihodnjič.)

Občinski bondi, bondi za javne potrebščine, zemljiški in korporacijski bondi

OTIS & CO.

Ustanovljeno 1899

CLEVELAND

John F. Perko, zastopnik

Georges Clemenceau v anekdotah.

Predno je posegel v javno življenje, se je pokojni Clemenceau pečal z novinarstvom. Bil je ustanovitelj in šef dnevnika "Justice". V uredniških prostorih je dal nabiti opozorilo: "Gospode urednike naprošam, da ne odnehajo prej, predno ne pridejo".

Leta 1906 je postal Clemenceau prvič minister. Vajen je bil vztrajati zgodaj in kot neumoren delavec se je hotel ob nastopu službe prepričati, če prihajajo podrejeni organi pravočasno v službo. V spremstvu svojega tajnika je šel po vseh pisarnah. Bile so prazne in samo en uradnik je na vso moč smrčal za pisalno mizo. Ministrov tajnik ga je hotel zbuditi, toda Clemenceau je tajnika prijel za roko, rekoč: "Pustite ga, sicer tudi on odide.".

Clemenceau nikoli ni občudoval avtoritet. Celo prezidenta Wilsona, s katerim je moral včasi v Parizu delati, ni posebno cenil. "Ta človek mi gre na živce s svojimi 14 točkami", je dejal nekoč in pripomnil smeje: "Celo bog se je zadovoljil samo z desetimi zapovedmi'.

Nekega dne je Clemenceau v parlamentu ostro nastopil proti enemu svojih ministrov in mu zabrusil v obraz, da je bedak.

"Zakaj ste ga pa sprejeli kot ministra v svojo vlado?" so ga vprašali začudeno.

"Kaj bi mi mogli priporočiti se večjega bedaka?" se je odrezal Clemenceau.

Znana je Clemenceaueva definicija razlike med Briandom in Poincarejem: "Briand se ni ničesar naučil in razume vse, Poincare se je pa vsega naučil in ničesar ne razume".

Nekoč je Clemenceau otvarjal v gorskem mestecu južne Francije javno ustanovo. Župan ga je poučil, da je mesto zgrajeno na skali, da bi bilo varno pred Saraceni. "To je morala biti dobra ideja, je menil Clemenceau. — "Odkar sem tu, nisem videl še nobenega Saracena".

Ko je bil Clemenceau glavni urednik "Aurore", je planil nekega dne v uredništvo neznanec in ustrelil z revolverjem. K sreči ni nikogar zadel, krogla je zdrobila samo šipo. Clemenceau je dal zadevo preiskati, potem je pa izjavil, da gre za norca in vrnil se je k delu. Kmalu je prišel k njemu eden njegovih sotrudnikov, in mu izjavil, da dotični ni bil norec, temveč anarhist in da so ga stražniki pravkar odvedli. V istem hipu se je začul aretirančev klic: "Živela pravičnost!" — No, vidite, da je res norec", je dejal Clemenceau.

V Clemenceauvi vladi je bil minister, ki je neprestano tarnal, da ima vedno mrzle noge. Mož je bil hipohonder. "Zakaj pa ne spregovorite o tem z ministrskim predsednikom?" ga je vprašal prijatelj. — "Saj je Clemenceau tudi zdravnik". — "To sem že storil". — "In kaj je vam svetoval?" — "Naj si dam amputirati noge".

Kot starec je sprejel Clemenceau visokega dostojanstvenika, ki se je pritoževal na nehvaležnost ljudi. Clemenceau ga je tolažil, naj se vda v svojo usodo. "Čujte, kaj se pripetilo meni. Nedavno sem se izprehajal v otroškem parku v Tuileerijah in neka mati je opozorila name svojo hčerko". — "Kaj je pa storil ta gospod?" je vprašala deklica?" — "Domovino je rešil", — je odgovorila mati. — "Kakor Jeanne d'Arc, mamica?" — "Da, kakor Jean d'Arc, dušica". — "Zakaj ga pa niso sežgali?".... "No, vidite, jaz čakam", je pripomnil Clemenceau.

Kot ministrski predsednik je bil povabljen z vsem svojim kabinetom k nekemu senatorju na lov. Pri obedu je sedel kraj neka slaven pisatelj. "Ste izvrsten strelec?" ga je vprašal Clemenceau. — "Kaj še streljam zelo slabo, vedno se bojim, da zadenem soseda v oni del telesa. ker je izgubil hrbet pošteno ime". Clemenceau je pokazal na svoje ministre, rekoč: "Prosim, kar izberite". Potem se je obrnil smeje h gospodarju, rekoč: "Upam, da mu odkažete boljše mesto, nego ga je imel pri obedu".

Tudi svojih sotrudnikov ni pardoniral. Nekoč se je sprl v ministrskem svetu s finančnim ministrom Caillauoxm. Ko je plešasti Caillaux odhajal je zaklical "tiger" za njim: "Izginite vendar že z vašimi 10 lasmi!" Clemenceau sam je bil pa še bolj plešast.

Bivšega prezidenta republike Deschanela je odkrito zaničeval. Ko so mu sporočili da je Deschanel padel iz vlaka, ker se je nagnil skozi okno in izgubil ravnovesje, je Clemenceau vzkliknil: "To ni mogoče, saj ima prelahko glavo!"

Clemenceau se je hodil lečit v Karlove vary. Nekoč je bil povabljen na izlet z avtomobilom. Pripeljali so se do gozda, kjer je stal čuvaj, ki jih ni hotel pustiti naprej. V družbi ni bilo nikogar, ki bi razumel nemščino. Zato so se peljali naprej, toda kmalu so naleteli na drugega čuvaja, ki jim je energično zastavil pot. Šofer je ustavil in začela so se dolga pogajanja.

Gozni čuvaj ni znal francoščine. Izletnikom je bila pa nemščina španska vas. Clemenceau je postal nestrpen, končno je pa skočil pokonci in zakričal na ves glas: "Ich bin der Kaiser von Frankreich". Čuvaj je skočil v stran in salutiral Pot je bila mahoma prosta.

KNJIGE VODNIKOVE DRUŽBE

za leto 1930

so izšle. Oni, ki so jih prej naročili, sojih dobili direktno od Vodnikove družbe v Ljubljani, mi pa prodajamo zbirko štirih knjig za

$1.50

KNJIGE SO NASLEDNJE:

VODNIKOVA PRATIKA

vsebuje veliko zanimivosti iz naravoslovja, narodopisja, fizike ter razne dragocene nasvete za hišo in dom.

V BORBI ZA JUGOSLAVIJO

Ta knjiga bo posebno zanimala ameriške Slovence, ker je v nji več zanimivih slik ameriških Jugoslovanov, ki so se med vojno zavzemali za Jugoslavijo.

LECTOV GRAD

— je zanimiva povest mladega pisatelja JUŠA KOZAKA.

ZGREŠENI CILJI

bodo zanimali slehernega čitatelja. Pisatelj Slavko Savinšek je zajel snov za svojo povest globoko iz življenja.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 West 18 Street New York, N. Y.

ZAVAROVANJE DELAVCEV

WINSTON-SALEM, N. C., 19. decembra. — R. J. Reynolds Tobacco Company, ki izdeluje Camel Cigarete ter Prince Albert tobak, je zopet pokazala, da ji je pri srcu dobrobit njenih uslužbencev. Pred kratkim je zavarovala kakih 10,000 svojih uslužbencev za nekako $10,000,000. Tozadevna pogodba je bila sklenjena z Equitable Life Assurance Society of the United States. Ko je bilo uslužbencem pojasnjeno, kaj družba namerava, jim je bilo dano trideset dni odloga, če se hočejo zavarovati ali ne. Tekom prvih treh dni se je prijavilo osemdeset odstotkov uslužbencev.

Načrt obsega zavarovanje za popolno oziroma trajno pohabljenje in za slučaj bolezni. Police so v zmesku od $500 do $10,000. Tedenska odškodnina znaša od $6 do $40.

Penzija za uslužbence, ki so stari nad 65 let, ter so bili v službi kompanije neprestano petindvajset let ali več, znaša od $6 do $40 na teden.

Kretanje Parnikov

— Shipping News —

26. decembra:
Rochambeau, Havre

27. decembra:
Mauretania, Havre
Minnesota, Cherbourg

28. decembra:
Deutschland, Cherbourg, Hamburg

2. januarja:
Berlin, Cherbourg, Bremen

3 januarja
Pennland, Cherbourg, Antwerpen

4. januarja:
Minnetonka, Cherbourg
Berengaria, Cherbourg
Milwaukee, Hamburg, Cherbourg
Conte Grande, Napoli, Genova

8. januarja
Saturnia, Trst

9. januarja:
Veendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam

10. januarja:
Olympic, Cherbourg
Bremen, Cherbourg, Bremen

11. januarja:
Republic, Cherbourg, Bremen
Minnekahda, Boulogne sur Mer

14. januarja:
Napoli, Genova

15. januarja:
America, Cherbourg, Bremen

16. januarja:
Muenchen, Cherbourg, Bremen

17. januarja:
Ile de France, Havre

18. januarja:
Aquitania, Cherbourg
Leviathan, Cherbourg, Bremen
Cleveland, Cherbourg, Hamburg

22. januarja:
Conte Biancamano, Napoli, Genova

23. januarja:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

24. januarja
Paris, Havre
Westernland, Cherbourg, Antwerpen

29. januarja:
George Washington, Cherbourg, Bremen

30 januarja:
Berlin, Cherbourg, Bremen

31. januarja:
Bremen, Cherbourg, Bremen
Olympic, Cherbourg
Roma, Napoli, Genova

1. februarja:
St. Louis, Cherbourg Hamburg
President Roosevelt Cherbourg, Bremen
Minnetonka, Boulogne sur Mer

6. februarja:
Presden, Boulogne sur Mer, Bremen

7. februarja:
Ile de France, Havre

8. februarja:
Aquitania, Cherbourg
Milwaukee, Cherbourg, Hamburg
Conte Grande, Napoli, Genova

12. februarja:
America, Cherbourg, Bremen

13. februarja:
Muenchen, Cherbourg, Bremen

14 februarja:
Saturnia, Trst

15. februarja:
Republic, Cherbourg, Bremen
Minnewaska, Cherbourg

19. februarja:
President Harding, Cherbourg, Bremen

20 februarja:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

21. februarja:
Paris, Havre
Majestic, Cherbourg
Bremen, Cherbourg, Bremen
Westernland, Cherbourg
Agustus, Napoli, Genova

22. februarja:
Cleveland, Cherbourg, Hamburg

26 februarja:
George Washington, Cherbourg, Hamburg

27. februarja:
Berlin, Cherbourg, Bremen

VNETJE MOŽGANSKE MRENE PO CEPLENJU

Profesor dr. Knapfelmacher je imel te dni na zborovanju društva za mikrobiologijo na Dunaju zanimivo predavanje, ki je vzbudilo splošno zanimanje. Profesor je predaval o vnetju modžganske mrede po cepljenju proti kozam, ki nastane pogosti tudi pri otrocih.

Dr. Knapfelmacher ne izključuje možnosti, da je serum, ki se rabi za cepljenje proti kozam, kriv vnetja možganske mrene,. Dejstvo je, da se je na Dunaju zadnje leto devetkrat primerilo, da je nastopilo po cepljenju proti črnim kozam vnetje možganske mrene. Zanimivo je, da so dobili vnetje možganske mrene po cepljenju šoloobvezni otroci tudi na Holandskem, v Angliji in Nemčiji. Povzročitelja te bolezni še niso našli.

Ker je pa nujno potrebno cepiti otroke proti kozam, ki se lahko epidemično razširijo, priporoča prof. Knapfelmacher roditeljem, naj poskrbe, da bodo otroci cepljeni v prvih šest mesecih, ko jih matere se doje. V tej starosti namreč vnetje možganske mrene in druge bolezni te vrste pri otrocih niso tako pogoste, da bi bilo treba računati z njimi.

STARA ZNANCA

Pri kosilu v Angleškem medicinskem društvu je povedal MacDonald sledečo zabavno zgodbo: — Pred kratkim sem prišel v Buckinghamsko palačo. Med mnogimi dvornimi gospodi v zlatih uniformah se mi je eden zdel nekam znan. Vprašal sem po njem in zvedel, da je to kraljev osebni zdravnik lord Daweson. Po kosilu je stopil k meni in mi stegnil prijateljski roko, ne da bi se predstavil. Začudil sem se, a kraljev zdravnik me je spomnil, da sva bila pred leti kot revna študenta dobra prijatelja. Nekoč po veseli večerji sva krevsala celo 6 km pešpoti proti domu; bila sva tako revna, da si nisva moglo privoščiti vožnje z avtobusom, to se reče z omnibusom, ker takrat so imeli samo konjsko vprego. Potem je naju usoda ločila. Srečala sva se po 40 letih v kraljevi palači!

CENA

DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIŽANA

Angleško-slovensko Berilo

(ENGLISH SLOVENE READER)

Stane samo

$2.—

Naročite ga pri

KNJIGARNI 'GLAS NARODA'

216 West 18 Street

New York City

6 DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromnih parnikih:

ILE DE FRANCE 17. jan.; 7. feb.
(7 P. M.) (1 P. M.)

PARIS 24. jan.; 21. februarja
(5 P. M.) (1 P. M.)

Najkrajša pot po železnici. Vsakoje v posebni kabini z vsemi modernimi udobnosti — Pijača in slavna francoska kuhinja. Izredno nizke cene.

Vprašajte kateregakoli pooblaščenega agenta ali

FRENCH LINE

19 STATE STREET
NEW YORK, N. Y.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poučen o potnih listih, prtljagi in drugih stvareh. Vsled naše dolgoletne izkušnje Vam mi zamoremo dati najboljša pojasnila in priporočamo vedno le prvovrstne brzoparnike.

Tudi nedržavljani zamorejo potovati v stari kraj na obisk, toda preskrbeti si morajo dovoljenje za povratev (Return Permit) iz Washingtona, ki je veljaven za eno leto. Brez permita je sedaj nemogoče priti nazaj tudi v teku 6. mesecev in tisti se ne pošiljajo več v stari kraj, ampak ga mora vsak prosilec osebno dvigniti pred odpotovanjem v stari kraj. Prošnja za permit se mora vložiti najmanje eden mesec pred nameravanim odpotovanjem in oni, ki potujejo preko New Yorka, je najbolje, da v prošnji označijo, naj se jim pošlje na Barge Office, New York, N. Y.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Glasom nove ameriške priseljeniške postave, ki je stopila v veljavo z prvim julijem, znaša jugoslovanska kvota 845 priseljencev letno, a kvotni vizeji se izdajajo samo onim prosilcem, ki imajo prednost v kvoti in ti so: Stariši ameriških državljanov, možje ameriških državljank, ki so se po 1. juniju 1928. leta poročili, žene in neporočeni otroci izpod 18. leta poljedelcev. Ti so opravičeni do prve polovice kvote. Do druge polovice pa so opravičeni žene in neporočeni otroci izpod 21. leta onih nedržavljanov, ki so bili postavno pripuščeni v to deželo za stalno bivanje.

Za vsa pojasnila se obračajte na poznano in zanesljivo

SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT STREET
NEW YORK